

COLLECTIEPLAN 2019

BEELD EN GELUID

SCHERPER EN BREDER

COLLECTIEPLAN BEELD EN GELUID 2019

Het medialandschap is voortdurend in beweging. Media zijn altijd en overal om ons heen. Informatie is afkomstig uit talloze bronnen, uit de media, of komt van vrienden en influencers. Met het dagelijkse gebruik van sociale media zijn de 'ontvangers' van weleer zelf ook massaal afzender geworden, op zoek naar een klein of groot publiek.

Deze eruptie van media brengt nieuwe uitdagingen voor het instituut Beeld en Geluid, dat de mediageschiedenis en de impact van media op mens en maatschappij wil 'vangen' en duurzaam wil bewaren voor raadpleging en hergebruik. Als we media niet alleen als bulk willen verzamelen, maar ook willen kennen en met een hoog niveau van dienstverlening beschikbaar stellen en bewaren, dan moeten we selectief zijn en de collectie vanuit een duidelijk profiel verder ontwikkelen. Op die

manier houden we grip op de collectie en kunnen we de betekenis en achtergrond ervan duiden aan ons publiek en onze professionele partners.

Het collectieprofiel wordt scherper én breder. Met name het jongere media-materiaal, met content van commerciële omroepen, games, online video en sociale media is nog in beperkte mate aanwezig in de collectie. Dat materiaal is echter onmisbaar om het verhaal over de ontwikkeling van de media in Nederland overtuigend te kunnen vervolgen en een representatieve media-collectie beschikbaar te kunnen stellen.

De wettelijke archieftaak die Beeld en Geluid verricht voor de Nederlandse Publieke Omroep blijft onverminderd een ankerpunt in de collectievorming en dienstverlening. Daarnaast versterken we de relaties met andere makers, mediabedrijven en collectiebeherende instellingen: collectioneren is in dit digitale en crossmediale tijdperk een

kwestie van samenwerken in netwerken van gespecialiseerde publieke en private partijen en het slim koppelen van collecties, producten en diensten.

Naast de verrijking met eigentijdse media geeft Beeld en Geluid zichzelf twee belangrijke opdrachten bij de ontwikkeling van de collectie. De eerste is de doorontwikkeling van de collectie van het voormalig Persmuseum - waarmee Beeld en Geluid in 2017 is gefuseerd - als integraal onderdeel van de collectie. De tweede is het vergroten van de diversiteit van de collectie, zodat deze herkenbaar en relevant is voor alle Nederlanders, met hun verschillen in herkomst, cultuur, leefstijl, voorkeuren, (lichamelijke) capaciteiten, gender en geaardheid. Op deze manier werken we aan een collectie die relevant is voor een vrijdenkende en inclusieve samenleving.

Dit collectieplan informeert de vormers en gebruikers van onze collectie over de wijze waarop ons instituut met zijn collectie omgaat en de keuzes die we maken bij het vormen, het beheren en het beschikbaarstellen ervan. Het vormt de basis voor samenwerking

met mediaprofessionals, erfgoedprofessionals, onderzoekers, docenten en particulieren die de collectie gebruiken en haar samen met ons verder willen ontwikkelen.

Dit document bestaat uit twee delen. Deel A bevat het collectiebeleid, waarbij achtereenvolgens aan bod komen: doel en reikwijdte, de collectie, collectievorming, toegang en gebruik en preservering. Deel B spitst zich nader toe op de collectie zelf, met een beknopte beschrijving van de twintig collectiedomeinen en de keuzes voor verdere ontwikkeling van de collectie per domein. Voor een uitgebreide beschrijving van beleid, standaarden en procedures met betrekking tot preservering, beschikt Beeld en Geluid over een afzonderlijk document¹.

1. Digital preservation at the Netherlands institute for Sound and Vision, revised edition, 2019.

INHOUD

DEEL A: COLLECTIEBELEID	5
Doel en reikwijdte	7
De collectie	9
Collectievorming	21
Toegang en gebruik	29
Preservering	40
 DEEL B: DE COLLECTIE IN TWINTIG DOMEINEN	 50

A COLLECTIEBELEID

1 DOEL EN REIKWIJDTE

POSITIONERING IN EEN WEIDS MEDIALANDSCHAP

Sinds het verschijnen van de vorige editie van het collectiebeleidsplan in 2013 is het medialandschap sterk veranderd. Na de transitie van analoog naar digitaal voltrekt zich nu in hoog tempo de diversificatie van media. Het vrij overzichtelijke landschap van traditionele lineaire media is verrijkt met allerlei nieuwe (multi)mediavormen en non-lineaire online platforms. Deze verandering heeft invloed op de wijze van productie, distributie en consumptie van media. Voor Beeld en Geluid betekent dit nieuwe opgaven bij zijn taak om een representatieve selectie van die media-uitingen te verzamelen, duurzaam toegankelijk te houden en maatschappelijke betekenis te geven.

Beeld en Geluid kiest positie als een instituut dat het medialandschap in de volle breedte kent en verkent. Het instituut combineert de kerntaak

om het media-erfgoed te selecteren, bewaren en beschikbaar te stellen, met zijn rol als museum en kennisinstituut. Met zijn collectie en kennis daarover, draagt Beeld en Geluid bij aan het actuele debat over mens, media en maatschappij. Om dit goed te doen en te kunnen blijven doen, is het van belang om de collectie te verbreden, het museum te vernieuwen, te zorgen voor een actievere actuele programmering, samen te werken met (media)partners in Hilversum en de collectie via online platforms ter beschikking te stellen.

Uit deze positionering volgen nieuwe wensen en eisen aan de collectie wat betreft scope, collectieprofiel, collectiekennis, gebruiksvoorwaarden en beheer. Het collectieplan 2019 speelt in op deze veranderingen en anticipeert daarnaast op technologische ontwikkelingen in mediaproductie en -archivering en de eisen en mogelijkheden van professionele partners en particulieren.

Beeld en Geluid richt zijn aandacht daarom op

- Actuele mediacultuur vanuit de ambitie om ook de contemporaine mediageschiedenis duurzaam te bewaren en toegankelijk te houden.
- De maatschappelijke context en de mediagebruikers, die door de mediatisering van de samenleving midden in de media staan en de media mede bepalen.
- Nog betere digitale beschikbaarheid en vindbaarheid van de collectie voor hergebruik, duiding en onderzoek.

DOEL VAN DIT COLLECTIEPLAN

Het collectieplan biedt een kader om uit de steeds groter wordende stroom aan media-uitingen een relevant en representatief tijdsbeeld te kunnen destilleren, dat een duiding van de verschillende perspectieven op de samenleving en de ontwikkeling van de media mogelijk maakt. Het plan beschrijft het collectieprofiel en de uitgangspunten en keuzes wat betreft collectievorming,

toegang, gebruik en preserving.

Het collectieplan heeft een intern en een extern doel. Voor de medewerkers van Beeld en Geluid is het plan een richtsnoer om beslissingen over de de collectie te kunnen nemen. Ook is het plan een basis voor samenwerking, afstemming en uitwisseling met andere organisaties. Voor externe relaties zoals schenkers en depotgevers, gebruikers van de collectie, erfgoed-instellingen, toezichthouders en subsidiegevers, geeft het plan inzicht in de aard en ontwikkeling van de collectie, de wijze waarop Beeld en Geluid zijn collectie vormt en beheert en de motieven en overwegingen die daaraan ten grondslag liggen.

2 DE COLLECTIE

ONTSTAAN VAN DE COLLECTIE

Beeld en Geluid ontstond in 1997 uit een fusie van het Filmarchief van de Rijksvoorlichtingsdienst, Stichting Film en Wetenschap, het Omroepmuseum en het Audiovisueel Archief Centrum van de Publieke Omroep. Het instituut kreeg de publieke functie van nationaal archief van de audiovisuele media. Behalve programma's van de publieke omroep archiveren, wat de wettelijke taak is op grond van de Mediawet, behoorden activiteiten op het gebied van educatie, presentatie en collectionering en archiefdienstverlening en kennisdistributie aan andere producerende en collectionerende partijen tot zijn taken. Met de fusie met Stichting het Nederlands Persmuseum in 2017 is de scope van Beeld en Geluid verder verbreed naar de (geschiedenis van) de pers en journalistiek. De collecties van al deze rechtsvoorgangers vormen de basis van de huidige Beeld en Geluid-collectie.

Basis voor de wijze van verzamelen bij Beeld en Geluid is de opdracht van de overheid in de jaren 90 om het audiovisueel geheugen van Nederland veilig te stellen. De nadruk lag vooral op het informatieve en cultuurhistorische belang van het materiaal. Zo ontstond een zeer diverse collectie: van professionele en niet-professionele informatiedragers, van film en glasplaat via de diverse analoge en digitale video- en audiodragers tot de digitale bestandsformaten.

Door de digitalisering van het omroep-productieproces veranderde de inrichting van het archief en zijn organisatie. Deze beweging kreeg nog een sterke impuls door de grootschalige digitalisering van een substantieel deel van de audiovisuele collectie, foto's en objecten (gefotografeerd) in het kader van het project Beelden voor de Toekomst (2007-2014).

VOORTBOUWEN OP STERKE COLLECTIES

De vier fusiepartners van het Nederland Audiovisueel Archief (NAA), zoals Beeld en Geluid eerst heette, brachten bij de oprichting in 1997 ieder een gevarieerde collectie (audiovisuele) materialen mee, wat betreft herkomst, vorm en inhoud.

Het archief van de publieke omroep, het AVAC, bevatte radio- en televisieproducties van de publieke omroepen vanaf het begin van de uitzendingen, de opnamen van de concerten van zendgemachtigden en een collectie fotonegatieven, gerelateerd aan de omroepproductie. Andere AVAC-deelcollecties waren het Polygoon-Profilti filmarchief, de verzamelingen oral history en historische geluidseffecten, en de handelsplaten (muziek). De film-, audio- en videoformaten in het archief waren steeds meegegroeid met de geldende uitzendnormen en kenden een grote variatie.

De filmarchieven van de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) bevatten materiaal vanaf het eind van de 19e eeuw: belangrijke bedrijfsarchieven, opdrachtfilms, voorlichtingsfilms en producties van beroemde cineasten. Het archief van de RVD is na de Tweede Wereldoorlog gesticht en omvatte de collectie van het Nederlands Centraal Filmarchief (1919-1933), geconfisqueerde NSB-films en Japanse propaganda-films uit Nederlands-Indië (1942-1945). De films waren door de jaren heen geproduceerd op nitraat- en acetaatfilm en in het archief opgeslagen in talloze uiteenlopende formaten en productieversies.

De Stichting Film en Wetenschap verzamelde AV-materiaal om aan onderzoeksvragen te kunnen voldoen. De collectie omvatte een keur aan film- en videodragers, magneetbanden en 'open net- registraties'

over alle mogelijke sociaal-maatschappelijke onderwerpen. Ook een oral history verzameling, een collectie lakplaten en veel schriftelijk materiaal (boeken, papers, werkuitgaven) behoorden tot de boedel. Het materiaal was afkomstig van de Nederlandse onderwijsinstellingen, maatschappelijke en politieke groepen en ideële organisaties. Het merendeel van de collecties van het Omroepmuseum was verkregen uit schenkingen van (omroep-)bedrijven en particulieren. Men verzamelde vooral objecten om tentoon te kunnen stellen, maar acquireerde ook boeken, tijdschriften, foto's, documentatie en audiovisuele producties. De collectie werd samengesteld op grond van de programmatische, technische en/of omroeppolitieke historische waarde van de objecten. Doel was het opbouwen van een materiële getuigenis van de geschiedenis van de Nederlandse omroep, voor studie, educatie en vermaak.

Na 1997 zijn nog vaker bestaande collecties aan de collectie van Beeld en Geluid overgedragen, bijvoorbeeld de collectie van Stichting Amateurfilmmuseum in 2006. In 2017 is na een fusie de collectie van het in 1902 opgerichte Persmuseum toegevoegd. Deze collectie omvatte een brede verzameling papieren media, archieven en objecten rond de journalistiek en de persbedrijfstaking. De kerncollectie bestond uit originele politieke tekeningen en persillustraties, archieven van en over journalisten en persbedrijven en kranten en (publieks)tijdschriften vanaf begin zeventiende eeuw. Daarnaast verzamelde het Persmuseum onder andere affiches, foto's, objecten, vaktijdschriften en pamfletten over de pers en de persvrijheid.

OPDRACHT EN OMGEVING

Als het via de Mediawet aangewezen archief voor de programma's van de Nederlandse publieke omroepen² heeft Beeld en Geluid een unieke plaats in het medialandschap. Het deelt met die omroepen een gezamenlijk ontwikkelde digitale infrastructuur voor voortdurende instroom en beschikbaarstelling van mediacontent. Naast de publieke omroepen hebben ook andere professionele mediaorganisaties toegang tot de digitale collectie.

Op basis van deze wettelijke opdracht is er een continue aanwas van mediacontent in het archief. Aan depotgevers en andere mediaprofessionals verleent Beeld en Geluid hoogwaardige diensten voor opslag en beheer, preservatie, beschikbaarstelling en/of het gebruik van deze collectie. Ook levert het instituut archiefdiensten aan derden (tenants) voor beheer en beschikbaarstelling van hun eigen collecties.

Daarnaast ontwikkelt Beeld en Geluid de collectie actief, vanuit een cultuur- en mediahistorisch perspectief. Op grond van een eigen collectieprofiel

verzamelt het instituut media-content, objecten en archieven, met het doel een eigen 'verhaal' te kunnen vertellen en waardevol cultureel erfgoed te behouden. Beeld en Geluid verzamelt een representatieve selectie van het Nederlandse media-erfgoed en doet dit in samenhang met het verzamelbeleid van andere media-archieven en collectiebeherende instellingen. Met EYE Filmmuseum deelt Beeld en Geluid de verantwoordelijkheid voor het audiovisuele erfgoed, overeenkomstig de opdracht van de rijksoverheid sinds de jaren 90. EYE richt zich daarbij primair op de Nederlandse film- en bioscoopcultuur en Beeld en Geluid op het media-erfgoed met een informatieve en cultuurhistorische waarde. Dit onderscheid geldt nog steeds, al leidt de digitalisering van mediacultuur tot verschuivingen in productie- en distributievormen, waardoor het perspectief op de bestaande categorisering kan veranderen. Om complementair en efficiënt te kunnen werken is daarom regelmatige afstemming nodig tussen de verschillende erfgoedinstellingen in het veranderende audiovisuele domein.

Beeld en Geluid vertegenwoordigt als

2. De NPO (Nederlandse Publieke Omroep) fungeert hierbij als overkoepelende organisatie.

landelijk knooppunt het mediadomein in het Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE), dat is opgezet door het ministerie van OCW. Dit samenwerkingsverband richt zich op de ontwikkeling van een stelsel van landelijke voorzieningen en diensten voor het verbeteren van de zichtbaarheid, bruikbaarheid en houdbaarheid van digitaal erfgoed. Met de Koninklijke Bibliotheek (KB), het Nationaal Archief (NA), de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en de Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen (KNAW) behoort Beeld en Geluid tot de voortrekkers in het erfgoedveld.

Met individuele instellingen maakt Beeld en Geluid afspraken over verzamelbeleid, beheer en beschikbaarstelling. Zo wordt met de KB het verzamelbeleid voor kranten, tijdschriften, websites en sociale media afgestemd. Beide organisaties vormen ook elkaars digitale back-up als disaster recovery voorziening. Met het Nationaal Archief vindt afstemming plaats omtrent beheer en beschikbaarstelling van audiovisuele materialen van de rijksoverheid. Ook werkt Beeld en Geluid samen met categorale collectiebeherende instellin-

gen als het Nederlands instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD, o.a. in het kader van het Netwerk oorlogsbronnen). Het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) is de fysieke beheerder van de perscollectie.

Beeld en Geluid ontwikkelt en beheert zijn collectie met oog voor de internationale context. Het instituut is lid van mondiale beroepsverenigingen, zoals IASA en FIAT/IFTA en bekleedt bestuurlijke functies in die verenigingen. Het onderschrijft de uitgangspunten van UNESCO en andere internationale protocollen voor audiovisuele archivering. Daarnaast is Beeld en Geluid een actief partner in (Europese) onderzoeksprojecten en draagt het actief bij aan samenwerkingsprojecten als Europeana en EU-Screen, die een bredere toegang tot en gebruik van het Europese culturele erfgoed mogelijk maken.

COLLECTIEVORMING EN ARCHIEFDIENSTVERLENING

Beeld en Geluid vormt een eigen collectie. Als dat nodig is, maakt het instituut in licentieovereenkomsten afspraken met rechthebbenden over beheer en behoud, rechten en beschikbaarstelling. Daarnaast verleent het archiefdiensten (voor onder andere opslag, beschikbaarstelling en digitalisering) aan andere AV-collectiebeherende partijen (tenants). In dat geval huurt een partij een stukje van de digitale catalogus en de onderliggende infrastructuur. Beeld en Geluid zorgt voor de duurzame archivering en biedt verschillende niveaus van toegang tot het materiaal (bijvoorbeeld een eigen portal of de mogelijkheid zelf metadata aan te passen). Een voorwaarde voor het tenancymodel is dat een deel van de collectie ook gedeeld kan worden op de portals van Beeld en Geluid voor algemeen publiek, professioneel gebruik en/of wetenschappelijke of educatieve doeleinden. De aard van de overeenkomst wisselt per tenant en wordt in samenspraak met hen vastgesteld.

COLLECTIEPROFIEL

De collectie van Beeld en Geluid omvat een groot deel van de audiovisuele Nederlandse³ media vanaf het einde van de negentiende eeuw tot aan vandaag. Sinds de fusie met het Persmuseum (2017) bevat de collectie ook een belangrijke verzameling kranten, tijdschriften, affiches en politieke tekeningen. De oudste exemplaren dateren uit 1630. Bovendien herbergen de depots van Beeld en Geluid een grote hoeveelheid mediagerelateerde foto's, objecten als zend- en ontvangstapparatuur, poppen, kostuums, vaandels en memorabilia. Ook wordt een breed scala aan publicaties en documenten over de media en het medialandschap bewaard, zoals boeken en brochures, scripts, logboeken, omroepgidsen en archieven van makers en mediabedrijven. De laatste jaren zijn er steeds meer interactieve en online producties bij gekomen, zoals computergames, webvideo's en websites.

De omvangrijke collectie maakt Beeld en Geluid tot een van de grootste media-archieven van Europa. Zij bevat een grote verzameling radio- en tele-

visieprogramma's van de Nederlandse publieke omroepen. Bijzonder is ook de collectie documentaire films vanaf het begin van de vorige eeuw. De collectie omvat 3,5 miljoen foto's en twintigduizend mediagerelateerde objecten. De perscollectie bevat onder andere meer dan veertigduizend politieke tekeningen en persillustraties en ruim twintigduizend titels van in Nederland uitgegeven kranten en tijdschriften (veelal bijzondere edities en losse nummers die in de ontwikkeling van deze periodieken van speciale betekenis zijn geweest).

De collectie groeit snel. Dat geldt zeker voor het audiovisuele deel. Jaarlijks stroomt sinds 2012 zo'n achtduizend uur aan in Nederland geproduceerde televisie-uitzendingen van de publieke omroep automatisch in. Sinds 2014 geldt dit ook voor ruim vijftigduizend uur radio-uitzendingen. Jaarlijks komt daar een representatieve selectie van commerciële televisie- en radio-uitzendingen bij. Tweemaal per jaar wordt een complete week Nederlandse radio en televisie (drie publieke en zes commerciële zenders) geregistreerd, inclusief buitenlandse programma's,

3. Zie de criteria in Hoofdstuk 3 voor een afbakening van het begrip 'Nederlandse Media'.

reclameblokken, leaders et cetera. Van andere (media)bedrijven en organisaties wordt passief en actief materiaal geacquireerd.

Beeld en Geluid ontvangt jaarlijks enkele honderden aanbiedingen van particulieren en professionele makers, variërend van amateurfilms en oude plaatopnamen tot geschreven archieven en mediagerelateerde objecten. Uit deze aanbiedingen wordt materiaal geselecteerd en toegevoegd aan de collectie, op basis van de waardestelling, de staat van het materiaal en de beschrijving van contextinformatie en metadata. Aan de hand van collectieprofielen en strategieën voor de verschillende collectiedomeinen acquiert het instituut ook actief.

Sinds 2008 selecteert Beeld en Geluid eveneens webvideo voor de collectie. Dit zijn video's die exclusief gedistribueerd worden via het web. Ook selecteert het instituut sinds 2015 interactieve en webbased media-uitingen voor de collectie. De omvang hiervan is nog bescheiden: het gaat om een jaarlijkse instroom van enkele honderden webvideo's en mediagerelateerde websites.

Maar naar verwachting zal dit aandeel de komende jaren sterk groeien. De collectie bevat ook een selectie aan Nederlandse computergames. Het digitale archief van Beeld en Geluid omvat inmiddels zo'n zeventien petabyte aan data.

HERIJKING VAN DE COLLECTIE-INDELING

Door de veranderingen in het (online) medialandschap en media-aanbod voldoet de tot op heden gehanteerde collectie-indeling niet langer. Bij deze indeling werd het audiovisuele deel van de collectie als de kern van de collectie beschouwd en de overige onderdelen als ondersteunende of contextcollecties. Specifieke digitale media, zoals websites, werden als een afzonderlijke categorie beschouwd. De mediavorm was dus leidend in de ordening van de collectie.

Zo'n ordening langs de lijnen van dragers en mediavormen is minder relevant geworden. De digitalisering van grote delen van het archief, de verbreiding van de collectie en de vervlechting

van de verschillende mediatypen in het digitale domein, vragen nu om een andere collectie-indeling dan die op basis van drager of (distributie)vorm. In de nieuwe indeling van de collectie is gekozen voor een meer inhoudelijke ordening van de collectiedomeinen. Daarmee ontstaan betere mogelijkheden om de collectie te ontwikkelen op basis van trends in media en maatschappij en haar te benutten voor hergebruik en programmering.

Het brede scala aan genres en mediatypen in de collectie van Beeld en Geluid is ondergebracht in vier pijlers, namelijk Nieuws, informatie en actualiteiten, Cultuur en entertainment, Amateur- en bedrijfsproducties en Het Medialandschap. Deze bestaan op hun beurt uit verschillende collectiedomeinen: in totaal gaat het om twintig groepen van analoge en digitale mediaproducties, objecten en documenten. Voor ieder domein is een selectiedocument opgesteld met een definitie en beschrijving van de collectie, collectiedoelen, toe te passen collectiestrategieën en geïdentificeerde lacunes. Deze documenten worden periodiek geactualiseerd.

1. NIEUWS, INFORMATIE EN ACTUALITEITEN	2. CULTUUR EN ENTERTAINMENT	3. AMATEUR- EN BEDRIJFSPRODUCTIES	4. HET MEDIALANDSCHAP
<ul style="list-style-type: none"> - Nieuws en actualiteiten - Politiek en maatschappij - Sport - Infotainment - Onderwijs en educatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Amusement - Animatie - Documentaire - Drama - Games - Kunst - Muziek - Natuur - Religie en levensbeschouwing - Satire 	<ul style="list-style-type: none"> - Amateurproducties - Bedrijf en industrie - Reclame 	<ul style="list-style-type: none"> - Productie- en distributiecultuur - Mediagebruik en -receptie

ONTWIKKELINGEN PER PIJLER

Nieuws, informatie en actualiteiten
Verslaglegging over de dagelijkse actualiteit en de achtergronden daarbij vormen het hart van de mediacollecctie in deze pijler. Het is het terrein waarop media grote maatschappelijke impact kunnen hebben, en waar vernieuwingen in de media zelf goed zichtbaar zijn. De (dagelijkse) berichtgeving over politiek en maatschappelijke kwesties is van oudsher een kerntaak van de publieke omroep en is goed vertegenwoordigd in de collectie. Met de toevoeging van de perscollectie in 2017 is de collectie op dit gebied versterkt met

media en archieven uit de (dagblad) journalistiek.

De collecties in deze pijler zijn essentieel voor de functie van het archief als collectief geheugen en informatiebron voor maatschappelijk debat, educatie, historisch onderzoek en democratische controle. De uitbreiding van de scope naar commerciële, regionale en online media is onmisbaar voor het behoud van deze functie.

Cultuur en entertainment

De domeinen in deze pijler zijn in de historische collectie van radio- en televisieproducties goed vertegenwoordigd, onder andere omdat productie

en distributie lange tijd kostbaar waren en (daarom) waren toevertrouwd aan de publieke omroep. Dit zwaartepunt verschoof vanaf de late jaren zeventig voor radio en in de jaren 90 voor televisie geleidelijk naar de commerciële omroepen, waar amusement, drama en muziek vaak de kern van de programmering waren. Het commerciële aanbod uit de hoogtijdagen van het collectieve radio- en televisie-amusement ontbreekt grotendeels in de collectie. Dat is een serieus gemis. Andere aandachtspunten zijn populaire, recente onlineproducties met betrekking tot amusement en satire, zoals vlogs, YouTubekanalen, memes, GIF's, et cetera, net als interactieve documentaires, podcasts en live-registraties van muziek en drama. De collectie politieke tekeningen en persgrafiek vanuit de collectie Persmuseum is een unieke toevoeging aan de collectie, die voortzetting van de actieve acquisitie verdient als onderdeel van een media-breed collectiedomein satire.

Amateur- en bedrijfsproducties

Deze pijler bevat een drietal domeinen van mediaproducties die uit eigener beweging dan wel in opdracht van par-

ticulieren en bedrijven zijn gemaakt. Amateurproducties vormen een zwaartepunt in de collectie. Smalfilm en amateurradio uit het pre-internettijdperk zijn redelijk goed vertegenwoordigd, zij het met een onregelmatige en toevallige dekking over onderwerpen, regio's en periodes. Voor het aanbrengen van meer evenwicht in de historische collectie en het doortrekken ervan naar het video- en online-tijdperk zijn een scherp selectiekader en een (actieve) acquisitiestrategie nodig.

De collectie bevat een aantal interessante bedrijfscollecties met commercials en opdrachtvideo. Zo zijn er bij Stichting Film en Wetenschap collecties van vakbonden aangelegd, maar is er ook een DSM-collectie en een NS-collectie. Sinds eind jaren zeventig is er een explosie aan videobedrijven, omdat het goedkoper werd om video's te laten produceren. In de jaren negentig zijn deze producties ook nog interactief geworden. Actieve acquisitie is er op gericht om een selectie van dit materiaal te verwerven met bijzondere aandacht voor vernieuwende producties, hoge (esthetische) kwaliteit met internationale vertoning en producties

die veel informatie geven over bedrijven en een tijdsbeeld van werkend Nederland.

Het Medialandschap

De twintigste eeuw was een eeuw van beeld en geluid, een tijdperk waarin audiovisuele media een steeds grotere rol in de samenleving gingen spelen en fundamentele aanpassingen in gedrag, sociale relaties, politiek en identiteitsbeweging in gang zetten. Deze pijler omvat mediaproducties, objecten en documenten die nodig zijn voor onderzoek en duiding van de historische en actuele ontwikkeling van mediacultuur. De collectie bevat veel archiefmateriaal van mediaorganisaties en van individuele makers, waaronder de recent toegevoegde archieven van journalisten en persbedrijfstak.

3 COLLECTIEVORMING

Op basis van het algemene collectieprofiel en de nadere uitwerking daarvan voor de verschillende domeinen ontstaat een meer representatieve en samenhangende collectie. Dat gebeurt door middel van acquisitie en retentie, uiteraard binnen de randvoorwaarden, zoals die zijn geformuleerd in het algemene (meerjaren)beleid van Beeld en Geluid. Bepalend is ook de financiële ruimte voor collectievorming, preservering en beschikbaarstelling, die wordt vastgesteld in de (jaarlijkse) begroting van Beeld en Geluid.

De instroom van mediacontent op basis van wettelijke taken en/of contractuele afspraken vormt een belangrijk deel van de nieuwe aanwas. Daarnaast wordt per domein de collectie gericht verder ontwikkeld door passief en actief te acquireren. Voor ieder domein wordt die collectie gevormd op basis van:

- een set algemene selectiecriteria;
- een of meer specifieke collectiestrategieën.

Alle criteria en strategieën zijn er op gericht om wat belangrijk is voor de toekomst te bewaren, voor zover dat nu is in te schatten. Maar het gaat er ook om, dat beschikbaar is wat vandaag relevant en bruikbaar is voor programmering, hergebruik en duiding.

Nieuwe Nederlandse programma's van de publieke omroep stromen geautomatiseerd in de collectie. Hier is dus geen sprake van selectie. Het relatief grote aandeel publieke omroepmateriaal in de collectie van Beeld en Geluid zal daarom groot blijven. Dit is een logisch gevolg van de wettelijke archief-taak van Beeld en Geluid en de afspraken met de NPO. Het omroepmateriaal is en blijft een belangrijke bijdrage aan een bredere collectie die het gehele Nederlandse medialandschap goed representeert.

SELECTIECRITERIA

Beeld en Geluid verzamelt primair Nederlands⁴ media-erfgoed. Dat betekent dat het gaat om media die:

- a) geproduceerd zijn door Nederlanders in Nederland of in het buitenland;
- b) zijn opgenomen of gemaakt in Nederland;
- c) zijn opgenomen of gemaakt buiten Nederland en bijdragen aan een goed beeld van de (geschiedenis van) de Nederlandse samenleving.

Beeld en Geluid vermijdt overlap met andere nationale én internationale collecties zoveel mogelijk. Niettemin verzamelt het (op basis van bovenstaand criterium c.) een kleine selectie aan buitenlands materiaal dat in Nederland is gepubliceerd en wellicht ook in het buitenland al wordt bewaard. Denk daarbij aan producties of programma's die bij projectie of uitzending van grote invloed waren en die anders niet of zeer moeilijk toegankelijk zouden zijn, of aan materiaal dat wordt verworven voor specifieke presentatiedoeleinden in het museum of voor (wetenschappelijk) onderzoek.

Eigentijdse waarderingsmethodieken voor selectie en behoud kijken niet alleen naar het algemene (nationale) cultuurhistorische belang en het functionele belang van depotgevers. Ze houden ook meer rekening met de waardering en gebruik van de collecties in het heden en de relevantie voor het maatschappelijke debat en de (kennis) ontwikkeling van personen en groepen. Onderstaande set criteria is mede gebaseerd op de systematiek die is ontwikkeld door de Rijksdienst voor de Cultureel Erfgoed (RCE)⁵.

Het belangrijkste uitgangspunt voor het verzamelen binnen de twintig domeinen is het opbouwen van een collectie die:

- als historische en cultuurhistorische bron fungeert;
- de creatieve en technische ontwikkelingen in het Nederlandse mediadomein reflecteert;
- de aard weerspiegelt van de media en de rol die ze in de samenleving spelen.

4. Het Koninkrijk der Nederlanden, inclusief de overzeese delen. Voor de historische collectie geldt dat de voormalige koloniën binnen de scope vallen, alleen voor de periode dat zij deel uitmaakten van het Koninkrijk.

5. Op de museale weegschaal, selectiewaardering in zes stappen, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2013.

Criteria die een rol spelen in de afweging bij het waarderen en selecteren, zijn onderverdeeld in intrinsieke en externe kenmerken.

de samenleving en/of specifieke communities herkenbaar zijn en waarmee veel mensen zich identificeren.

1. Intrinsieke kenmerken:

a. Cultuurhistorisch

- (Media)historisch: bijzondere en belangrijke personen, gebeurtenissen, plaatsen, activiteiten in het verleden, tijdsbeeld, processen, levensstijlen.
- Artistiek: werken van individuele film-, radio, tv-makers, tekenaars en journalisten die van bijzondere kwaliteit zijn en/of die kenmerkend zijn voor een bepaalde vernieuwing, stijl, stroming, oeuvre et cetera.
- Informatiewaarde: van belang voor (wetenschappelijk) onderzoek en studie.

b. Sociaal-maatschappelijk

- Maatschappelijk: actuele relevantie voor individuen en groepen in de Nederlandse samenleving.
- Beleving (collectief geheugen): gebeurtenissen en mediamomenten die voor (grote) delen van

2. Externe kenmerken

a. Gebruik

- Museale waarde: geschiktheid voor gebruik in presentatie, educatie en onderzoek in (het eigen) museum, op locatie en online.
- Mediawaarde: geschiktheid voor hergebruik door mediaprofessionals, amateurs en publiek.

b. Bijzondere kenmerken (versterken uiteindelijke waarde/waardering)

- Herkomst uit bijzondere bron of verzameling.
- Ensemblewaarde: volledige collecties, aanvulling/completering bestaande collecties.
- Zeldzaamheid (uniciteit).

Bepalend voor het al dan niet opnemen van materiaal in de collectie zijn daarnaast ook de staat (fysieke en/of technische hoedanigheid) en ordening (aanwezigheid van identificerende en beschrijvende gegevens) van het ma-

teriaal. Dit geldt zowel bij analoge als digitale aanbiedingen.

COLLECTIESTRATEGIEËN

Naast de dagelijkse instroom van programma's van de de publieke omroep acquireert Beeld en Geluid materiaal van andere professionele media en van particulieren. Dit gebeurt zowel op een actieve (materiaal wordt gezocht en geselecteerd) en passieve (materiaal wordt aangeboden) manier. Om richting te geven aan deze vormen van acquisitie, hanteert het instituut voor elk collectiedomein een of meer strategieën. Deze strategieën helpen om beter te kunnen bepalen wat er wordt verzameld, met het oog op de ontwikkeling van een collectie met een hoge cultuurhistorische, sociaal-maatschappelijke en gebruikswaarde. De collectiestrategieën zijn:

1. Mediapersoonlijkheden en -makers

- Collectiedoel: een representatief beeld geven van oeuvre en biografie van belangrijke mediapersoonlijkheden en -makers.
- Afbakening: Nederlanders of per-

sonen die zich in het bijzonder in Nederland hebben gemanifesteerd. Buiten Nederland geproduceerd of uitgegeven materiaal kan deel uitmaken van de selectie. Maatschappelijke waarde, impact (bekendheid, publieke waardering) en cultuurhistorische waarde (artistieke waarde, professionele waardering) zijn belangrijke criteria.

- Werkwijze: per collectiedomein een lijst van personen opstellen en die periodiek actualiseren.

2. Media-events

- Collectiedoel: een historisch overzicht bieden van media-events⁶ en inzicht bieden in de vormen, technieken en organisatie.
- Afbakening: events geïnitieerd door of specifiek gericht op verslaglegging door Nederlandse media en/of events die expliciet gericht zijn op het Nederlandse publiek.
- Werkwijze: historische media-events nader definiëren en adequaat anticiperen en reageren op nieuwe media-events.

6. Een met het oog op publiciteit via de media vormgegeven gebeurtenis of activiteit of een gebeurtenis met intensieve mediaverslaglegging.

3. Kenteringen

- Collectiedoel: veranderingen en verschuivingen in het medialandschap inzichtelijk maken (vorm, techniek, organisatie).
- Afbakening: Nederlandse mediaproducties en Nederlandse mediabedrijven (dan wel Nederlandse branches van internationale bedrijven).
- Werkwijze: een selectiebeleid ontwikkelen voor a.) eerste, laatste en bijzondere producties, b.) nieuwe formats en kanalen, en c.) informatie over veranderingen in de mediaorganisatie (dossiers).

4. Hotspots

- Collectiedoel: historische gebeurtenissen en ontwikkelingen tonen, onderzoeken en duiden.
- Afbakening: nationale en internationale memorabele gebeurtenissen en heftige, principiële maatschappelijke discussies met veel impact in de Nederlandse media en onder de Nederlandse bevolking.
- Werkwijze: a. een lijst van relevante historische hotspots opstellen.⁷ b. een response-strategie voor actuele gebeurtenissen ontwikkelen.

c. bepalen welke typen content- en contextinformatie verzameld worden (naast de reguliere instroom).

5. Complete collecties

- Collectiedoel: reeksen en oeuvres die al in de collectie zijn opgenomen, compleet maken of houden.
- Afbakening: Nederlandse producties of producties van Nederlandse makers.
- Werkwijze: een uitputtende lijst opstellen van reeksen en oeuvres die aangevuld moeten worden.

6. Dwarsdoorsnede

- Collectiedoel: inzicht bieden in het gewone 'doordeweekse' media-aanbod en vergelijkende en longitudinale analyses van het Nederlandse media-aanbod en medialandschap mogelijk maken.
- Afbakening: het volledige aanbod (inclusief reclame, aankondigingen, storingen, et cetera) van nationale Nederlandse radio- en televisiezenders (publiek en commercieel) in week 10 en de week van 27 oktober (UNESCO Wereld Audiovisueel Erfgoed Dag) van ieder jaar

7. Aan de hand van onder andere rapporten als *Een samenleving in beweging, Nederland tussen 1976 en 2005 in 200 trends en 100 hotspots*, Nationaal Archief, 2016.

- Werkwijze: PM (aanpassen/aanvullen bestaande werkwijze)

7. Prijswinnende en gesubsidieerde producties

- Collectiedoel: inzicht geven in de op dat moment meest gewaardeerde (publieke en professionele) media-producties en (innovatieve) producties die met publieke middelen zijn gemaakt, beschikbaar houden.
- Afbakening: (inter)nationale publieks- en vakprijzen met een brede erkenning en nationale publieke fondsen.
- Werkwijze: Bepalen welke prijzen/prijscategorieën en fondsen/regelingen hiervoor in aanmerking komen.

VORMEN VAN ACQUISITIE

Beeld en Geluid verwerft nieuwe materialen voor de collectie door middel van wettelijke taken, schenkingen, legaten, overdracht in opdracht en door binnenhalen van (interactieve) online media.

Passieve acquisitie

De geautomatiseerde instroom van de Nederlandse programma's van de publieke omroepen is een vorm van passieve acquisitie. Ook bieden particulieren, professionele makers en (media-)bedrijven regelmatig collecties aan. Hieronder vallen analoge en digitale dragers, objecten en retro-materialen, persoonlijke-, directie- en bestuursarchieven van omroepen en andere media-instellingen.

- *In opdracht.* Een belangrijke opdracht is die van de Mediawet om de programma's van de publieke omroep aan de collectie toe te voegen en duurzaam te bewaren. Op basis van de Archiefovereenkomst met de NPO bewaart en verzamelt Beeld en Geluid niet alleen het lineair uitgezonden materiaal, maar ook een deel van de web-only AV-content op websites of webkanalen van omroepen en soms ook van individuele programmamakers.⁸

8. In 2015 hebben Beeld en Geluid en de NPO een hernieuwde Archiefovereenkomst afgesloten. Dit is een licentieovereenkomst, waarin rechthebbenden vooraf toestemming geven voor archivering en toegang tot de audiovisuele (AV) collectie voor onderwijs, het museum en onderzoek. In 2018 is tevens een Archiefovereenkomst gesloten met de collectieve beheersorganisaties, NVPI en OTP.

- *Schenkeningen.* Hierbij gaat het om de permanente overdracht van mediaproducties die voldoen aan de selectiecriteria van Beeld en Geluid. Het eigendomsrecht van de drager (analoog of digitaal) wordt overgedragen aan Beeld en Geluid. Dat geldt voor al het materiaal dat aan de collectie wordt toegevoegd. Waar mogelijk probeert Beeld en Geluid naast het eigendomsrecht ook het auteursrecht te verkrijgen. Een belangrijke doelstelling is, dat het collectiemateriaal toegankelijk is. Daarom is het richtsnoer bij verwerving dat het materiaal ten minste beschikbaar is voor culturele, wetenschappelijke en educatieve doeleinden. Het instituut beoordeelt het aangeboden materiaal altijd eerst, voordat Beeld en Geluid besluit of het in de collectie wordt opgenomen. In dat geval wordt ook een schenkingsovereenkomst opgemaakt.
- *Legaten.* Af en toe worden mediaproducties of anderszins mediage-relateerd materiaal uit een nalatenschap aangeboden. Soms zijn er al bij leven afspraken gemaakt met een maker, producent of verzamelaar over (de voorwaarden van) opname van materiaal in de collectie. In alle andere gevallen wordt de acquisitie afgewogen tegen de selectiecriteria en -strategieën.

Actieve acquisitie

Naast de passieve acquisitie werkt Beeld en Geluid op basis van het collectieprofiel (scope), selectiecriteria (waardering) en collectiestrategie (prioritering en focus) aan een actieve verwerving van media, media-archieven en objecten. Bij actieve acquisitie worden bij de overdracht afspraken gemaakt over de mogelijkheden om het materiaal beschikbaar te stellen. Het materiaal moet beschikbaar zijn in cultuurhistorische context (lees: het museum). Dit is een randvoorwaarde. Verder heeft het hoge prioriteit om het materiaal in educatieve context (op de onderwijsplatforms) beschikbaar te stellen. Afhankelijk van de aard van het materiaal maakt Beeld en Geluid ook direct afspraken om het materiaal voor professioneel gebruik en online voor algemeen publiek beschikbaar te stellen. De prioriteiten voor actieve acquisitie worden per collectiedomein

door een conservator bepaald. Dat gebeurt op basis van de selectiecriteria, de gekozen collectiestrategieën en kennis uit de eigen organisatie en het expert-netwerk van Beeld en Geluid.

Perscollectie

Beeld en Geluid zet de ontwikkeling van de collectie van het voormalig Persmuseum voort als integraal onderdeel van zijn collectiebeleid. De perscollectie maakt deel uit van verschillende pijlers en domeinen, met een zwaartepunt in de pijlers Nieuws, informatie en actualiteiten en Het Medialandschap. Bij de acquisitie van media-uitingen in het domein van pers en journalistiek ligt de nadruk op de verwerving van spotprenten en politieke tekeningen en journalistieke archieven. Met de Koninklijke Bibliotheek stemt Beeld en Geluid de verwerving van kranten, tijdschriften en andere nieuwsbronnen af.

Eigen presentaties en producties

Beeld en Geluid maakt zelf met behulp van de collectie producties en producten voor zijn verschillende doelgroepen, rekening houdend met contractuele, auteursrechtelijke en

andere juridische randvoorwaarden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om museale presentatie in het eigen museum of op locatie (audiovisuele producties, interactives), online (verhalen, blogs, vlogs, videoverslagen, podcasts, social media posts, toelichtingen in de portals), lespakketten en arrangementen voor het onderwijs, (wetenschappelijke) artikelen en congresbijdragen. Het is van belang om deze producties goed te bewaren. Niet alleen omdat zij het geheugen zijn van de organisatie, maar ook omdat zij een tijdsbeeld vormen van de manier waarop media(collecties) in verschillende contexten worden gepresenteerd, geduid en hergebruikt.

4 TOEGANG EN GEBRUIK

WAARDE VOOR GEBRUIKERS

Beeld en Geluid spant zich er voor in om de collectie duurzaam te bewaren en toegankelijk te houden voor de (verre) toekomst. Maar het actuele gebruik van de collectie is net zo belangrijk. Beeld en Geluid zet de gebruiker (in de vorm van onderstaande doelgroepen) centraal bij de inrichting van zijn dienstverlening en digitale infrastructuur.⁹ Het instituut deelt die ambitie met de partners uit het Netwerk Digitaal Erfgoed. Beeld en Geluid hanteert de Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur (DERA), die binnen dit netwerk is ontwikkeld. DERA is het richtsnoer om de collectie beter digitaal toegankelijk te maken en om content en metadata met relevante informatie uit andere (erfgoed-)collecties te verbinden.

Particulieren

Beeld en Geluid biedt particulieren de gelegenheid om de Nederlandse

mediacultuur te beleven en ziet het als zijn taak om daarbij context en duiding te geven. De collectie speelt daarin een onmisbare rol. Iedereen kan zelf zoeken in de collectie, herinneringen ophalen en momenten herbeleven. De collectie en andere bronnen vormen de basis van bijzondere verhalen over mens, media en maatschappij en van de verrassende en betekenisvolle ervaringen in het museum Beeld en Geluid, zowel op locatie als online.

Mediaprofessionals

De collectie van Beeld en Geluid biedt mediaprofessionals de meest complete en unieke collectie historische en actuele Nederlandse media, met bijzonder en alledaags mediamateriaal van hoge kwaliteit. Dit materiaal is digitaal beschikbaar, makkelijk te vinden, te bekijken en opnieuw te gebruiken. Beeld en Geluid biedt professionele assistentie bij research en rechtenclearing. Makers van media kunnen hun werk terugvinden in de collectie, doordat het

9. Zie ook de door Beeld en Geluid onderschreven [Nationale strategie digitaal erfgoed](#).

is uitgezonden, geschonken of op een andere manier is verworven. Ook kunnen zij er gerust op zijn dat het werk beschikbaar is voor anderen (volgens gemaakte afspraken) en dat het duurzaam wordt bewaard.

Onderwijs

Met zijn digitale onderwijsplatform faciliteert Beeld en Geluid docenten in het gebruik van media in de les. Hier staat origineel en relevant materiaal voor onderwijs klaar, of het nu over de Tweede Wereldoorlog gaat of over het laatste nieuws. De collectie en het lesmateriaal van het instituut komen in het primair onderwijs van pas bij vakken als taal en wereldoriëntatie. In het voortgezet onderwijs zetten docenten het materiaal in bij vakken als maatschappijleer, geschiedenis en Nederlands. In het museum gebruiken klassen de collectie om te spelen met en te leren over media.

Erfgoedprofessionals

Aan erfgoedprofessionals en -instellingen biedt Beeld en Geluid ervaring en expertise op het gebied van publieke, hoogwaardige en grootschalige preservering, opslag, ontsluiting en

hergebruik van digitaal en analoog media-erfgoed. Beeld en Geluid ontwikkelt deze kennis, door dag in dag uit met de eigen collectie te werken en het behoud en de beschikbaarheid ervan te waarborgen. Ook neemt het instituut initiatieven om de collectie betekenisvol te koppelen aan andere erfgoedcollecties, wat kan leiden tot betere duiding, bredere context en een rijkere beleving van de collecties, over en weer.

Onderzoekers

De omvangrijke en toegankelijke mediacollectie biedt aan wetenschappelijk onderzoekers uit onder andere de sociale en geesteswetenschappen een rijke bron voor hun onderzoek. Beeld en Geluid biedt hun een duurzame infrastructuur, collectiekennis en technische hulpmiddelen om hun onderzoek te ondersteunen. Exacte wetenschappers gebruiken de grootschalige media- en gebruikersdata als use cases bij de ontwikkeling van nieuwe ICT-oplossingen voor gebruik en beheer van data en collecties.

ZOEKEN EN VINDEN

Beeld en Geluid streeft naar een optimale beschikbaarstelling en toegankelijkheid van zijn collectie. De basis voor toegang tot de collectie ligt in de digitale catalogus, genaamd DAAN (Digitaal Audiovisueel Archief Nederland). Op deze catalogus zijn verschillende online zoekinterfaces en andere digitale toepassingen geënt, die ieder voor een andere doelgroep of met een ander doel inzicht geven in de collectie. Naast deze digitale ingangen op de collectie, kunnen de fysieke objecten en niet-gedigitaliseerde collectie onderdelen ook altijd ter plaatse in het gebouw worden bekeken. Dat gebeurt onder begeleiding van een medewerker.

Het recent geïmplementeerde Media Asset Management systeem DAAN voorziet – samen met het storage management systeem - in de opslag, het beheer, het behoud, het rechtenmanagement en de beschikbaarstelling van de digitale collectie. DAAN bevat ook de inhoudelijke informatie (metadata) over de fysieke collectie - alle analoge dragers waaronder ook objecten, foto's en de papieren collecties. De

technische metadata en beheersinformatie van de fysieke collectie wordt toegankelijk gemaakt via een hiermee geïntegreerd Physical Asset Management systeem.

Het metadatamodel dat door Beeld en Geluid ontwikkeld is, voorziet in een gestructureerde set aan data die de collectie doorzoekbaar en toegankelijk maken. In de ketenafspraken met de publieke omroep is vastgelegd dat met de geautomatiseerde instroom van nieuwe assets een basisset aan metadata bij de bron - de depotgever - opgehaald wordt. Met andere depotgevers worden dit soort afspraken vastgelegd in individuele contracten. Om de zoekmogelijkheden en -ervaring te verbeteren investeert Beeld en Geluid in automatische annotatietechnieken die deze basisset aan metadata aanvullen. Ook wordt onderzoek gedaan naar alternatieve methoden om het zoekproces zelf te ondersteunen, bijvoorbeeld met behulp van exploratieve zoektechnieken en aanbevelingstechnologie.

AUTOMATISCHE VERRIJKING

In het verleden konden metadata van audiovisuele content enkel gegenereerd worden door deze handmatig toe te voegen. De ontwikkeling van automatische technieken voor metadata-extractie gaat echter snel, aangejaagd door de grote tech-bedrijven. Beeld en Geluid experimenteert met vernieuwende annotatie- en zoektechnologie en implementeert deze zodra de technologie voldoet aan de eisen van het archief met betrekking tot robuustheid en betrouwbaarheid. Daarbij valt te denken aan:

- Het toepassen van audiovisuele analyses als spraak-, spreker- en gezichtsherkenning, waarmee op segment- of scèneniveau (tijdgecodeerde) beschrijvingen worden gegenereerd. Beeldherkenning leent zich verder bijvoorbeeld voor het automatisch genereren van stockshots of zelfs voor action recognition: het identificeren van zeer specifieke handelingen die in beeld gebracht zijn.
- Automatische metadataverrijking waarbij nieuwe informatie gegenereerd door het gebruiken van reeds beschikbare, tekstuele bron(meta)data. Voorbeelden hiervan zijn het detecteren van namen en plaatsen (*named entities*) in ondertitels of spraaktranscripts, of het suggereren van thesaurustermen (*auto-tagging of term-extractie*) op basis van ondertitels of gedigitaliseerde omroepgidsen.

Om de vindbaarheid voor bijvoorbeeld onderzoekers of particulieren te verbeteren, is het van belang om de collectie te verbinden met andere bronnen en zoekingen. Verbinding van de collectie met de bredere Nederlandse erfgoedcontext - door het gebruik van gezamenlijke thesauri en linked open data principes - verbetert de vindbaarheid en het gebruik. Beeld en Geluid werkt daar met verschillende partners aan, onder andere als knooppunt en actief partner in het Netwerk Digitaal Erfgoed.

TOEGANG TOT DE DIGITALE COLLECTIE

De collectie van Beeld en Geluid heeft specifieke digitale portals voor verschillende gebruikersgroepen. Deze portals zijn geënt op de digitale catalogus (DAAN). Beeld en Geluid heeft deze keuze gemaakt vanwege de verschillende behoeften van de gebruikersgroepen, maar ook vanwege wettelijke beperkingen. Iedereen mag namelijk metadata van de gehele collectie doorzoeken en raadplegen, maar het afspelen en hergebruiken van audiovi-

sueel materiaal is beperkt door rechten van intellectueel eigendom en regels en overwegingen rond privacy en ethiek. Daarom hebben sommige portals een inlog-omgeving, en zijn andere portals voor iedereen toegankelijk.

DAAN vormt het hart van alle portals. Door de metadata (inclusief rechten-metadata) in het centrale systeem als bron te gebruiken en alle gebruik van de collectie (via licenties of andere afspraken) vast te leggen in de centrale rechtenmodule van DAAN, ontstaat de hoogst mogelijke norm van betrouwbaarheid en consistentie. De metadata is op een consistente en duurzame manier gelinkt aan de content in (online) opslagsystemen (servers en Tape library). De volledigheid en accuraatheid van de metadata en de content worden bewaakt door de checks en controles bij de instroom van de materialen en (handmatige en automatische) interventies bij geconstateerde fouten.

Niet al het materiaal uit de collectie is digitaal toegankelijk. Een deel van de content is niet gedigitaliseerd. Het geregistreerde, in oorsprong analoge materiaal bestaat uit 540.000 titels be-

wegend beeld. Daarvan is 60% gedigitaliseerd (ruim 70 % van de videocollectie en 40% van de filmcollectie). Van de 750.000 titels audio met een analoge drager is ruim 80% gedigitaliseerd. De fotocollectie is voor 60% gedigitaliseerd (ruim 1,5 miljoen foto's digitaal). Van de 20.000 objecten is 10% gedigitaliseerd (gefotografeerd). De papiercollectie is momenteel nauwelijks digitaal beschikbaar.

OPEN COLLECTIES EN AUTEURSRECHTEN

Naarmate de mogelijkheden van online beschikbaarstelling en hergebruik van collecties ruimer zijn, neemt de maatschappelijke, wetenschappelijke en educatieve waarde van die collecties toe. Beeld en Geluid streeft actief naar het vergroten van open toegang tot en hergebruik van de (digitale) collecties, met respect voor makers en andere rechthebbenden.

Beeld en Geluid kan alleen materiaal openstellen voor hergebruik waarvan de beschermingstermijn van het auteursrecht is verlopen (Publiek

Domein) of waarvan de benodigde intellectuele eigendoms- en gebruiksrechten tot het instituut zelf behoren. Als een van de eerste Nederlandse erfgoedinstellingen ging het instituut in 2009 - via het project Open Beelden - het experiment aan met open content en ontwikkelde het beleid voor open beschikbaarstelling.

Beeld en Geluid wil een zo groot mogelijk deel van de collectie online beschikbaar stellen en hergebruik daarvan stimuleren. Daarom onderzoekt Beeld en Geluid proactief welke collectie-onderdelen mogelijkerwijs in het publiek domein vallen, met een Creative Commons-licentie (Naamsvermelding - Gelijk delen) beschikbaar kunnen worden gesteld of afspeelbaar getoond mogen worden. Het materiaal dat in het publiek domein valt, wordt vervolgens ook als zodanig, dat wil zeggen zonder enige auteursrechtelijke beperking of zonder licentievoorwaarden, beschikbaar gesteld in de digitale portals. Materiaal waarvan Beeld en Geluid vaststelt dat het instituut zelf de benodigde rechten heeft verkregen (bijvoorbeeld door fusie van rechtsvormen of overdracht) wordt onder een

Creative Commons - Naamsvermelding-Gelijk delen licentie vrijgeven. Ook wordt, op grond van centraal gemaakte afspraken met de omroepen en de NPO, onderzocht welke onderdelen van het omroeparchief afspeelbaar getoond kunnen worden aan het algemeen publiek.

Voor de analyse van de rechtensituatie van het betreffende materiaal, hanteert Beeld en Geluid een stroomschema¹⁰ dat het instituut in 2017 zelf heeft ontwikkeld. Dit schema biedt een houvast bij het bepalen welke verschillende componenten een werk mogelijkwijs bevat, wat de auteursrechtelijke status van een werk is en of dit (open) online gepubliceerd kan worden. De uitkomsten van het met dit stroomschema uitgevoerde onderzoek worden vastgelegd in een rechtenmetadata-formulier, dat in DAAN wordt opgeslagen.

Met de bestaande auteursrechtelijke en contractuele kaders kan de potentiële waarde van de collectie voor de samenleving vaak niet optimaal worden benut. Afspraken over de mogelijkheden voor beschikbaarstelling en hergebruik zijn een vast onderdeel van

schenkings- en licentieovereenkomsten. Beeld en Geluid probeert daarbij de contractpartners te overtuigen van het maatschappelijke belang van ruime gebruiksmogelijkheden. Daarnaast zet Beeld en Geluid zich met andere erfgoedinstellingen in voor de modernisering van het auteursrecht. Zo participeert Beeld en Geluid in de nationale Werkgroep Erfgoed en Auteursrecht. In deze werkgroep zitten vrijwel alle archieven en erfgoedinstellingen, of hun vertegenwoordigende organisaties, naast kennisinstituut DEN en denktank Kennisland. Internationaal maakt Beeld en Geluid zich sterk voor een ruimere online beschikbaarstelling van archieven, onder andere door samenwerking in het verband van FIAT/Ifta en Europeana.

10. zie: <https://www.beeldengeluid.nl/kennis/kennisthemas/gebruikers/auteursrecht/stroomschema>

PORTALS

Voor de verschillende doelgroepen heeft Beeld en Geluid de volgende portals:

Mediaprofessionals

- **DAAN:** De professionele DAAN-omgeving is een afgeschermd omgeving, waarvoor een inlog nodig is. In deze omgeving kan de volledige collectie worden gezocht, bekeken (via keyframes) of beluisterd en afgespeeld. Daarnaast biedt DAAN een licentieworkflow, waarbij materiaal voor hergebruik kan worden aangevraagd. Vervolgens kan het in hoge resolutie gedownload worden. Tenslotte is DAAN gekoppeld aan een facturatiemodule, waardoor Beeld en Geluid met één enkel systeem in het gehele aanvraag- en uitleverproces van deze doelgroep voorziet.
- **Mediaprofessionals** die voor een publieke omroep werken, krijgen via de omroep gratis toegang tot DAAN. Mediaprofessionals die niet (vast) in dienst zijn bij een publieke omroep, commerciële bedrijven

en andere professionele gebruikers van de collectie kunnen tegen betaling een account krijgen. Bij aanvraag vindt toetsing plaats.

- Omroepen kunnen zelfstandig en zonder hulp gebruik maken van de licentiemodule. Voor overige professionele gebruikers fungeert Beeld en Geluid als intermediair tussen gebruiker en licentiegever.
- Naast de professionele DAAN-interface gebruiken veel mediaprofessionals de publieke zoekinterface, zoeken.beeldengeluid.nl (zie onder bij particulieren).

Docenten en Leerlingen

- **Onderwijscollectie:** Voor gebruikers in het Nederlandse onderwijsveld is de collectie toegankelijk via een portal voor docenten, studenten en leerlingen, van primair onderwijs tot universiteit. Dit portal voor alle onderwijsdoelgroepen vervangt de portals Teleblik en Academia. Het is beschikbaar en biedt toegang tot alle metadata en geselecteerde afspeelbare content, waarmee een voor deze doelgroep gecensureerde, volledig geclearde subset van de collectie voor streaming

wordt aangeboden. Toegang wordt verschaft via in het onderwijs gebruikte authenticatiesystemen gekoppeld aan BRIN nummers. De duurzaamheid van links naar de content wordt gegarandeerd, waardoor deze betrouwbaar kan worden geïntegreerd in lesstof en lesmethodes. Tenslotte kan de collectie via een OAI-PMH-protocol doorzocht worden vanuit externe zoeksystemen, zoals bibliotheekcatalogi of lesontwikkelmodules.

- De samenstelling van het deel van de collectie dat via dit portal afspeelbaar is, vindt plaats in samenspraak met omroepen (als rechthebbende dan wel zendgemachtigde) en met gebruikers. Docenten kunnen nieuwe content aanvragen voor selectie op het portal en er worden dossiers op maat gemaakt voor diverse vakken.

Onderzoekers

- Beeld en Geluid ontwikkelt met financiering uit de NWO roadmap voor grootschalige onderzoeksinfrastructuren, een online onderzoeksomgeving voor 'data-driven' onderzoek, de CLARIAH Media

Suite.¹¹ Deze webbased voorziening geeft wetenschappelijk onderzoekers een bijzondere vorm van toegang tot metadata en content van de Beeld en Geluid-collecties en collecties van andere instellingen in Nederland, zoals EYE (de Desmet-collectie) en de KB (Delfher). Onderzoekers kunnen hierin geavanceerd in collecties zoeken, collecties vergelijken, analyseren en automatisch laten annoteren, en gegevens exporteren om geavanceerde analyses en datavisualisaties te kunnen doen.

- Naast de toegang tot de collectie via deze Media Suite, kunnen onderzoekers ook toegang krijgen tot de volledige audiovisuele collectie via de professionele DAAN interface of via een API op de digitale catalogus.

11. mediasuite.clariah.nl <https://www.nwo.nl/documents/sgw/strategienota/implementatieplan-nwo-domein-sociale-en-geesteswetenschappen>

Particulieren

- Via het aan DAAN gekoppelde General Public Portal (GPP) kunnen particulieren de online catalogus met archiefmateriaal van Beeld en Geluid doorzoeken, een voorvertoning (lage kwaliteit) van materiaal dat tot de online collectie behoort, bekijken en materiaal bestellen voor privégebruik (als digitale file die nagezonden wordt). Materiaal dat in het publiek domein valt, kan bovendien vrij worden gedownload. Deze dienst richt zich op het terugvindbaar en toegankelijk maken van items uit de collectie, op basis van een specifieke zoekvraag.
- Daarnaast zet Beeld en Geluid in op de ontwikkeling van voorzieningen die het publiek actief in aanraking brengen met de collectie en het de mogelijkheden geeft om online te grasduinen, kijken en luisteren. Zo'n schatkamer maakt het deel van de collectie dat het instituut publiek beschikbaar kan stellen, voor iedereen gratis online toegankelijk. Door middel van geavanceerde navigatie- en presentatietechnologie worden particulieren in staat gesteld en geprikkeld om steeds meer van de collectie te ontdekken. Tot aan de lancering van deze dienst blijven .beeldengeluid.nl en openbeelden.nl beschikbaar als online zoekinterfaces.
- Op het verhalenportal TILT¹² worden verhalen over de collectie en/of actualiteit van de media gepresenteerd, die context en duiding geven. Naast materiaal waarvoor de rechtsituatie online gebruik toestaan (Publiek Domein, Creative Commons, eigen of ingekocht materiaal) kunnen in deze verhalen op grond van citaatrecht fragmenten worden getoond, die in de zoekinterfaces niet afspeelbaar zijn.
- Tenslotte biedt Beeld en Geluid unieke kijkjes in de collectie via social media, zoals YouTube. Hier wordt geselecteerd materiaal actief onder de aandacht gebracht van een breed publiek. Het materiaal wordt geselecteerd op basis van auteursrechtelijke mogelijkheden en actuele thematiek. De selectie op social media wordt wekelijks aangevuld.

Interne organisatie

- Studio: Studio is de interne interface van DAAN, waarin niet alleen gezocht en afgespeeld kan worden, maar de metadata ook bewerkt en beheerd kan worden. Studio is alleen binnen het gebouw toegankelijk met een inlog voor medewerkers. Binnen Studio zijn verschillende rollen met bijbehorende autorisaties.

ONSITE TOEGANG

Op de locatie van Beeld en Geluid kan iedereen de collectie van Beeld en Geluid doorzoeken en afspelen. De digitaal beschikbare content in DAAN kan bekeken en beluisterd worden. Op afspraak (en tegen betaling) kan analoog materiaal bekeken en beluisterd worden en kunnen ook papieren archieven, objecten of digitale media worden geraadpleegd die niet zichtbaar zijn in DAAN. De fysieke objecten en (nog) niet gedigitaliseerde items kunnen onder begeleiding van een medewerker worden bekeken. Op aanvraag kan materiaal worden gedigitaliseerd.

Op basis van de Archiefovereenkomst met de NPO en de Collectieve Beheersorganisaties kan Beeld en Geluid de collectie inzetten voor zijn cultuurhistorische (presentatie)functie, met name in het museum. Binnen de opzet van het nieuwe museum zal Beeld en Geluid op een vernieuwende en gepersonaliseerde manier content uit de collectie aan het publiek presenteren en het belang en de betekenis ervan duiden. Daarnaast kunnen bezoekers in een vernieuwde Medialounge straks de collectie op een gebruiksvriendelijke manier doorzoeken en het materiaal in een comfortabele setting bekijken en beluisteren.

12. <https://www.beeldengeluid.nl/tilt>

5 PRESERVERING

ANALOOG EN DIGITAAL

De collectie van Beeld en Geluid bestaat inmiddels voor een groot deel uit digitale bestandsformaten, waaronder gedigitaliseerd materiaal als born digital producties. Ook de komende jaren wordt materiaal gedigitaliseerd, zo mogelijk met nieuwe (goedkopere) technieken. Een substantieel deel van de collectie is (en blijft) ook analoog. Het gaat daarbij om objecten, nieuw verworven analoog materiaal (beeld, geluid, papier) dat (nog) niet is gedigitaliseerd en analoge masters van gedigitaliseerd materiaal.

Voor objecten en analoge dragers in de collectie geldt een beleid van passieve conservering. Analoge materialen blijven goed in stand door een adequate opslag in depots. Daardoor wordt het risico van beschadiging door mechanische en/of klimatologische invloeden tot een minimum beperkt. Alle nodige handelingen worden uitgevoerd om

ervoor te zorgen dat het materiaal in goede staat blijft.

Analoog materiaal wordt vraaggestuurd gedigitaliseerd. Beeld en Geluid brengt de kwetsbare videoformaten inhoudelijk in kaart, selecteert ze op relevantie en digitaliseert ze vervolgens projectmatig. Dit is afhankelijk van extra financiering. 16mm film wordt gedigitaliseerd met een 'versneld' digitaliseringsproces (Fast Forward).

Duurzame preservering en toegankelijkheid van digitale collecties vergt een aanpak die de complete levenscyclus van digitale objecten omvat. Dat wil zeggen: alle processen rond de instroom, de opslag, het beheer en toegankelijkheid van het Digitaal Archief. Onder digitale preservering verstaat Beeld en Geluid dan ook het geheel aan activiteiten en processen dat nodig is om de digitale collecties intellectueel en technisch in stand te houden. Hoofddoel is het behoud van

integriteit en authenticiteit van de digitale objecten.

Beeld en Geluid houdt audiovisuele werken op analoge materialen in principe via digitalisering in stand. De laatste jaren heeft het instituut al veel materiaal gedigitaliseerd. Het omvangrijke project Beelden voor de Toekomst (2007-2014) betekende een belangrijke impuls voor de grootschalige digitalisering van de collectie. Daardoor is nu ruim vijftig procent van de audiovisuele collectie in digitale vorm beschikbaar. Digitalisering vanuit het analoge bronmateriaal blijft nog vele jaren aan de orde. Uitdaging hierbij is niet alleen dat de informatiedragers achteruitgaan, maar ook dat oude afspeelapparatuur en onderdelen niet meer beschikbaar zijn.

De keuze voor het digitale formaat wordt bij Beeld en Geluid van oudsher bepaald door het volgen van het gangbare omroepproductieformaat. Deze formaten zijn echter niet altijd geschikt of optimaal voor het materiaal van andere depotgevers of van elders verworven collecties. Daarom doet het instituut onderzoek naar de invoering

van alternatieve formaten, die meer in lijn zijn met wensen van sommige niet-omroep depotgevers en/of bruikbaar zijn voor andere mediatypen (zoals bijzondere filmcollecties of games). De eigenschappen van de oorspronkelijke analoge drager en eisen van het beoogde hergebruik zijn leidend voor de keuze van het digitale bestandsformaat. Bij mediatypen met veel interactieve eigenschappen, zoals games en websites, is het in voorkomende gevallen (nog) niet mogelijk de productie in interactieve vorm te archiveren. Dan wordt gekozen voor secundaire documentatie zoals screenshots, screencasts, interviews en dergelijke.

Vervanging en afstoting van analoge materialen gebeurt per type drager. Obsolete elektronische dragers en dragers met niet-professionele bronkwaliteit worden na digitalisering niet in het archief bewaard. De digitale versie wordt dan de archiefmaster.

UITGANGSPUNTEN DIGITAAL COLLECTIEBEHEER

Beeld en Geluid neemt alle noodzakelijke maatregelen om de levensduur van de materialen te optimaliseren en te zorgen voor een duurzame toegankelijkheid. De technische infrastructuur waarbinnen de digitale collectie wordt beheerd, moet voldoen aan een aantal eisen zodat deze beheersbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig is.

Beheersbaarheid:

De processen en systemen zijn beheersbaar. Er is gedetailleerd inzicht en overzicht van de inhoud en de functies van alle primaire en secundaire systemen in hun samenhang.

Betrouwbaarheid:

- Alle processen rond data en metadata die in het archief worden opgeslagen, voldoen aan de vereisten van een trustworthy digital repository (TDR).
- Er is sprake van geformaliseerde data- en metadata procedures die zijn vastgelegd in openbare documentatie over de wijze van instroom, de opslag, reservering en

beschikbaarstelling van de materialen.

- Voor het garanderen van authenticiteit wordt de zgn. chain of custody gedocumenteerd: de gegevens in de context waarin het object is gemaakt, ingestroomd, opgeslagen, getransformeerd en gebruikt.

Toekomstbestendigheid:

- Voor wat betreft de kernprocessen wordt zoveel mogelijk gewerkt volgens bewezen technologie en open data- en metadatastandaarden. Er wordt bewust en gecontroleerd omgegaan met technologiewijzigingen.
- Een digitaal archief moet voldoen aan de eis van de persistentie. Dat houdt in dat het ingestroomde materiaal onveranderd, d.w.z. compleet en in de juiste datastructuur weer kan worden opgevraagd en gebruikt. Deze data-integriteit wordt door Beeld en Geluid o.a. vastgesteld door de ingestroomde objecten te valideren volgens een aantal strikte procedures, waarbij standaard een aantal (kwaliteits) controles plaatsvindt.

- Voor blijvende toegankelijkheid moeten objecten beschikbaar blijven in een courant formaat en begrijpelijk zijn op een manier die voor de gebruikers voldoet. Om dit te kunnen garanderen, worden de zgn. significant properties bepaald, ofwel die technische, esthetische en intellectuele eigenschappen die - door de tijd en door alle technologische veranderingen heen - perse behouden moeten blijven.
- De dragers, formaten en software waarmee digitale content wordt bewaard, beheerd en afgespeeld, raken na verloop van tijd obsoleet en vragen derhalve om regelmatige aanpassingen. Als centrale preserveringstrategie hanteert Beeld en Geluid migratie: AV-formaten worden eens in de zoveel tijd omgezet naar nieuwe, courante versies. De keus voor deze strategie vloeit voort uit het feit dat de digitale collectie van audiovisuele materialen die Beeld en Geluid herbergt, intensief en op grote schaal wordt hergebruikt door de professionele media. Emulatie, de preservingsstrategie waarbij de oorspronkelijke technische omgeving waarin een object is gemaakt en gebruikt wordt gereconstrueerd - speelt vooral een rol bij nieuwe, relatief kleine collectiegebieden, zoals computergames en interactieve media.

STANDAARDEN EN KWALITEIT

- Sinds 2016 is Beeld en Geluid formeel gecertificeerd als *Trustworthy Digital Repository* door toekenning van het *Data Seal of Approval* (DSA), vanuit het European Framework for Audit and Certification of Digital Repositories.¹³ Het DSA-keurmerk maakt aan de huidige (en toekomstige) depotgevers en andere belanghebbenden dat hun digitale of gedigitaliseerde producties, veilig in het Digitaal Archief zijn opgeslagen en worden beheerd. Beeld en Geluid was het eerste audiovisuele archief ter wereld dat het certificaat verwierf en werkt inmiddels aan de volgende stap in de certificeringsketen, het zogeheten Core Trust seal (CTS).
- Voor de ontwikkeling en implementatie van zijn preserveeringsbeleid baseert Beeld en Geluid zich op het Open Archival Information System (OAIS), ISO Standaard 14721/16363. Deze wereldwijde standaard voor betrouwbare digitale archieven, is breed toepasbaar en sluit goed aan bij de systemen en processen van Beeld en Geluid voor ingest, opslag, preservering en beschikbaarstelling. De standaard biedt geformaliseerde procedures om aan alle depotgevers, gebruikersgroepen, klanten en subsidieverstrekken van het Digitaal Archief verantwoording af te leggen over de gemaakte keuzen. De bestaande (informele) processen en mechanismen hiervoor worden in de komende perioden gestructureerd en geformaliseerd, samen met het TechWatch proces.

13. <http://www.trusteddigitalrepository.eu>

PRESERVERINGSMENUKAART

Beeld en Geluid levert maatwerk wat betreft de wijze van instroom, bewaren en beschikbaarstellen. Voor de digitale preservering wordt een preservingsmenukaart gehanteerd, met verschillende scenario's.¹⁴ Op deze menukaart staat beschreven wat voor soort opslagdienst geleverd wordt, wat er aangeleverd moet worden, welke preservingsacties gedaan worden en welke vorm van preservering geldt.

Binnen het menu zijn er zijn twee hoofdniveaus:

1. Bit preservation ('passieve preservering'). Het bestand wordt opgeslagen zoals het binnenkomt. Bruikbaarheid voor de korte en de lange termijn wordt niet gegarandeerd, omdat het bestand niet technisch wordt geanalyseerd.
2. Full preservation ('actieve preservering'). Het bestand wordt hierbij in eerste instantie opgeslagen zoals het binnenkomt, maar kan -om het afspelbaar te houden- in de loop van de tijd gewijzigd worden. Deze vorm van preservering is alleen mogelijk wanneer materiaal in een preserveerbaar

formaat wordt opgeslagen.

Alles wat het Digitale Archief binnenkomt, valt binnen een van deze hoofdniveaus. Binnen ieder niveau zijn er scenario's met oplopende niveaus van authenticiteit en integriteit. Elk type dienst binnen de scenario's heeft een eigen garantieniveau. Deze garanties betreffen bijvoorbeeld de terugleverbaarheid van de originele objecten, de terugvindbaarheid, de (kwaliteit) van de opslag en de migratie, de koppeling met metadata, de mate waarin wordt voldaan aan de standaarden, garanties op het niet onbedoeld wijzigen van objecten en de (blijvende) afspeelbaarheid.

Bepaalde scenario's zijn per definitie bedoeld als oplossing voor de korte termijn. Een keuze voor bitpreservatie impliceert dat afspeelbaarheid voor de lange termijn niet is gegarandeerd. Depotgevers kunnen hier in sommige gevallen - samen met Beeld en Geluid - voor kiezen wanneer men bijvoorbeeld niet in staat is om het aangeboden materiaal vooraf te (laten) omzetten naar een door het Digitaal Archief preserveerbaar formaat. Op deze manier

14. Zie voor uitgebreide informatie over het preservingsmenu het Preserveringsbeleidsplan.

kan materiaal dat uiteindelijk wel tot de Beeld en Geluid collecties zal gaan behoren, tijdelijk snel en veilig worden opgeslagen, alvorens het om te zetten naar een preserveerbaar formaat.

PRESERVEERBARE FORMATEN

Beeld en Geluid hanteert een beperkt aantal formaten voor duurzame preservering.¹⁵ Voor deze formaten kan het Digitaal Archief welomschreven duurzaamheidsgaranties afgeven. Er zijn vaststaande criteria voor de keuze voor deze preserveerbare formaten:

- Het moet gaan om een goed gedocumenteerde industriestandaard die werkt op courante software, zoals die in het audiovisuele domein wordt gebruikt.
- Het formaat moet kunnen worden geïndexeerd binnen de technische- en catalogusinfrastructuur van Beeld en Geluid, zodat er afgeleide bestanden van gemaakt kunnen worden ten behoeve van viewing en uitlevering. De standaard moet dus ondersteuning bieden aan media-gerelateerde functionaliteit zoals tijdcode, ondertiteling en metadata.
- Het formaat moet met courante software kunnen worden getranscodeerd naar andere, gangbare formaten én er moeten technische kwaliteitsanalyses op uitgevoerd kunnen worden.

Uitgangspunt is dat de depotgever de files aanlevert in het door het Digitaal Archief bepaalde preserveerbare formaat. Als een depotgever daartoe niet in staat is, kan Beeld en Geluid ondersteunen bij het laten transcoderen naar een preserveerbaar formaat.

15. Zie voor een overzicht en motivering van de formaten het Preserveringsbeleidsplan, waarin ook een concept van de *kandidaat-preserveerbare* formaten geïntroduceerd wordt.

GOEDE EN VEILIGE DEPOTS

Beeld en Geluid zorgt voor adequate klimaatbeheersing voor alle materialen in zijn depots. Temperatuur, relatieve luchtvochtigheid, verontreiniging, luchtcirculatie en luchtverversing, en ook de maximaal toegestane fluctuaties daarin worden continu gecontroleerd. Zij voldoen aan de normen die voor elke type collectie of drager zijn ontwikkeld door specialisten van Beeld en Geluid en externe deskundigen op het gebied van (audiovisuele) archivering. Bestaande standaarden zoals gepubliceerd door internationale overkoepelende audiovisuele archieforganisaties en andere erkende autoriteiten op dit terrein, zijn toegepast bij de bouw van de depots en opgenomen in de onderhoudsprocedures ervan. Een adequate klimaatbeheersing geldt met nadruk ook voor de opslag van de digitale bestanden bij Beeld en Geluid.

Digitale preserving vereist verder betrouwbare ICT-componenten zoals de storagevoorziening, goede beveiliging van de technische infrastructuur. Ook moeten medewerkers die in deze technologische omgeving werken, be-

schikken over de benodigde kennis en competenties van de medewerkers. De servers waarop deze bestanden staan en de tape-robots waarin de data-tapes zijn ondergebracht, bevinden zich in aparte, beveiligde depotruimten, waarin extra voorzieningen zijn getroffen om de bescherming en het duurzame behoud van de digitale dragers te garanderen. Beeld en Geluid zorgt bovendien voor gecontroleerde backups van zijn digitale bestanden en beschikt ook over een beleid voor de beveiliging van de data zelf.

Beeld en Geluid beschikt over een calamiteitenplan waarin de procedures zijn vastgelegd ter beperking van de schade aan de analoge en digitale collecties in geval van nood. De procedures worden periodiek geëvalueerd.

ANTICIPEREN OP VERANDERING

Een betrouwbare preserveringsomgeving weet goed om te gaan met veranderingen en bedreigingen van binnen of buiten de organisatie. De (financiële) continuïteit, de duurzaamheid van de formaten en de kwaliteit van de beschikbaarstelling mogen niet in gevaar komen. Beeld en Geluid heeft mechanismen ingesteld voor risicobeheersing op het gebied van:

- *Organisatie en beleid.* Veranderingen in omgeving, beleidscontext, infrastructuur en organisatie die mogelijk impact hebben op de (digitale) preservering, worden jaarlijks in kaart gebracht bij het opstellen van de begroting. Een risico-inventarisatie voor de korte en lange termijn wijst uit welke risico's aanvaardbaar zijn en voor welke risico's aanvullende financiële en/of organisatorische maatregelen nodig zijn.
- *Technologie.* Ontwikkelingen op technologische aspecten, zoals formaatprogressie en vernieuwingen van opslagmedia en playout software, hebben een autonome invloed op het kunnen afgeven van duurzaamheidsgaranties. Het volgen van, en anticiperen op dit soort technologische ontwikkelingen verloopt via de zogeheten Technology Watch, een procedureel mechanisme dat Beeld en Geluid in staat stelt bewust en gecontroleerd om te gaan met trends en ontwikkelingen rond formaten, software en hardware voor digitale archivering. Zo kunnen belangrijke ontwikkelingen tijdig worden onderkend en kan onderzoek worden gedaan naar de noodzaak en haalbaarheid van technische aanpassingen en de financiële en organisatorische voorwaarden en consequenties die daarmee gepaard gaan.

- *Gebruikerswensen.* Wanneer Beeld en Geluid weet op welke manier de gebruikersgroepen materiaal uitgeleverd willen krijgen, willen gebruiken en bevragen (gebruiksdoel, kwaliteitseisen en technische afspeelomgeving), kan daar rekening mee worden gehouden bij het maken van preservingskeuzen (formaatkeuzen, beeldkwaliteit, de manier van opslag, de metadata die bewaard moet worden, de preservingsprioriteiten en dergelijke) en beschikbaarstelling (zoals browse – en navigatievoorzieningen, interoperabiliteit). Beeld en Geluid houdt greep op de gebruikerswensen door zijn gebruikersgroepen regelmatig te bevragen.

B DE COLLECTIE IN TWINTIG DOMEINEN

PIJLER I: NIEUWS, INFORMATIE EN ACTUALITEITEN

1. NIEUWS EN ACTUALITEITEN

Dit domein omvat:

- journalistieke mediaproducties gewijd aan dagelijkse nieuwsgebeurtenissen in Nederland en daarbuiten;
- journalistieke mediaproducties gewijd aan actualiteiten. Deze geven achtergronden bij gebeurtenissen uit het nieuws weer, soms in de vorm van een reportage of een registratie meestal voorzien van commentaar, duiding en/of discussie. Betreft zowel public interest als meer specialistische onderwerpen.

Huidige collectie

- Nieuws en Actualiteitenrubrieken Radio Publieke Omroep, vanaf 2014 volledig, daarvoor selecties, waaronder Wereldomroep Nederland
- Nieuws en Actualiteitenrubrieken TV Publiek Omroep; vanaf 2006 volledig, vanaf 1996 hele uitzendingen en Wereldomroep Nederland, daarvoor selecties
- Nieuws en actualiteitenrubrieken radio commerciële omroepen: selectie vanaf 2010
- Nieuws en actualiteitenrubrieken televisie commerciële omroepen: selectie vanaf 2005

- Bioscoopjournaals (1924 tot 1981)
- Europese Video Nieuwsuitwisseling (EVN)-materiaal vanaf 1985
- Papiercollecties, bijvoorbeeld de presentatieteksten van de journaals en de ANP Radionieuwsdienst
- Kranten, tijdschriften, spotprenten (o.a. collectie van het voormalig Persmuseum)
- Webvideo's o.a. NOS Mashups
- Webarchivering van diverse nieuwssites.

Collectiestrategieën

- **Media-events en hotspots:** Jaarlijks een terugblik maken, bijvoorbeeld via een jaaroverzicht, kijken wat de belangrijkste gebeurtenissen waren en hoe daaraan aandacht is besteed via commerciële omroepen; webvideo, podcasts, web only. In het geval van commerciële selectie zou contact met de commerciële omroepen voor materiaal langer dan één tot twee weken geleden een goede insteek zijn.
- **Kenteringen:** Veranderingen in opname/uitzendtechniek en vormgeving bij commerciële omroepen; webvideo, podcasts, web only nieuwsmedia.
- **Prijswinnende producties:** Journalistieke prijzen als De Loep en De Tegel: actief acquireren van producties die niet automatisch instromen.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes

- Commerciële nieuwsuitzendingen en actualiteitenrubrieken Radio voor 2010 en TV voor 2005
- Webvideo van nieuwsprogramma's/omroepen en actualiteitenrubrieken

Foto: De Commer C-510 reportagewagen.

Bron: collectie Beeld en Geluid

2. POLITIEK EN MAATSCHAPPIJ

Dit domein omvat:

- mediaproducties waarin een beeld wordt geschetst van ontwikkelingen in maatschappij en politiek of die politieke of maatschappelijke zaken als centraal onderwerp hebben (uitgezonderd nieuws- en actualiteitenprogramma's).
- mediaproducties waarin ontwikkelingen in de media worden weergegeven, zoals nieuwe media-fenomenen, de (veranderende) relatie tussen media en individu, de dynamiek van maatschappelijke gebeurtenissen en de ontwikkeling van de media door de tijd, zowel aandacht voor innovaties als voor het historisch perspectief.
- Publieke omroep (radio) vanaf 2014 100% automatische digitale instroom (born digital).
- Radiospots Zendtijd Politieke Partijen vanaf 2000 - heden.
- Commerciële televisie. Incidentele selectie van 1989-2005. Vanaf juli 2005 representatieve selectie uit het zenderpakket van RTL4, RTL5, RTL7, SBS6, NET5 en Veronica).
- Commerciële radio vanaf 2010 met name selectie van de zender BNR, indien die een maatschappelijk thema als onderwerp hebben.

Huidige collectie

- Publieke omroep (televisie) vanaf 2006 100% automatische digitale instroom (born digital). Zendtijd Politieke Partijen: spotjes vanaf 1962.
- Postbus 51 spots: vrijwel volledig van 1966 t/m 2010.
- Socutera: ruim 600 films en spotjes van 1964-heden.

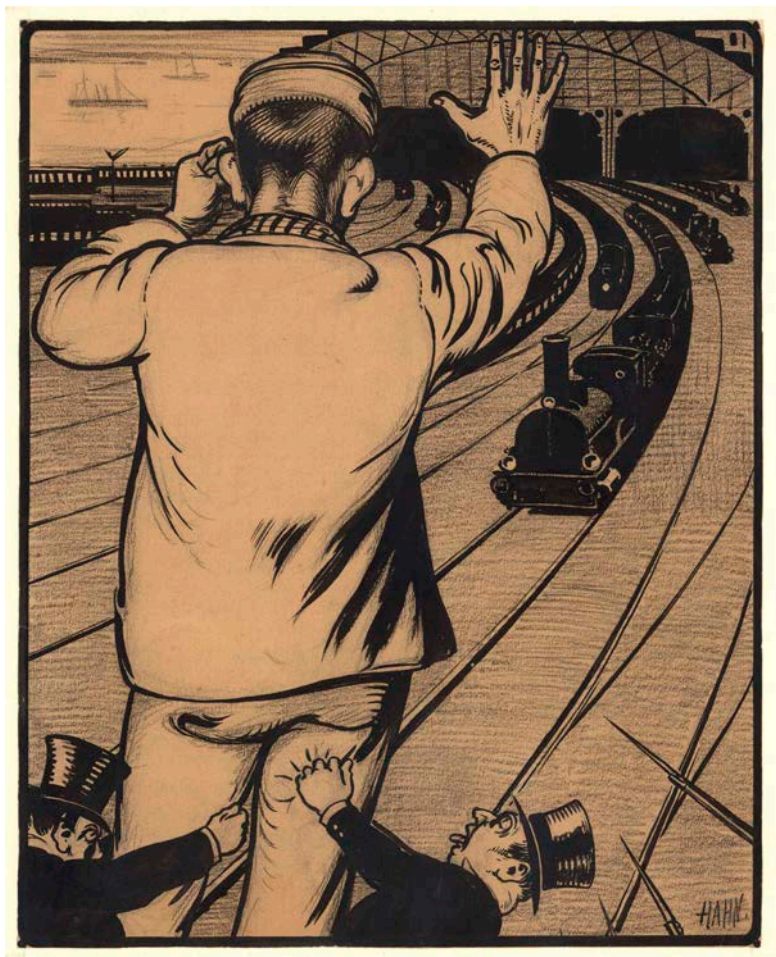

Collectiestrategieën

- a. Mediapersoonlijkheden: Beeldbepalende politici en en influencers in het maatschappelijke debat.
- b. Media-events: media-coverage van verkiezingscampagnes politieke partijen. Voor maatschappelijke organisaties: acties en campagnes.
- c. Kenteringen: veranderingen in opname/uitzendtechniek en vormgeving. Veranderende relatie journalisten - politici.
- d. Historische gebeurtenissen (hot-spots): politieke crises, maatschappelijke onrust en doorbraken.
- e. Complete collecties: Zendtijd Politieke Partijen

Prioriteiten voor aanvullen lacunes

- Webvideo (o.a. webcontent publieke omroep, webvideo's van politieke partijen).

Politieke spotprent van Albert Hahn getiteld Gansch het raderwerk staat stil als uw machtige arm dat wil (8-02-1903, over de spoorwegstaking).

Foto: Gansch het raderwerk staat stil als uw machtige arm het wil..., Albert Hahn, 1903.

Bron: collectie Beeld en Geluid

3. SPORT

Dit domein omvat mediaproducties waarin:

- live of in samenvatting verslag wordt gedaan van sportwedstrijden en sportevenementen;
- achtergronden en ontwikkelingen rond een sport belicht worden;
- prijzen uitgedeeld worden voor geleverde sportprestaties;
- kinderprogramma's met sport als centraal onderwerp.

Huidige collectie

Publieke omroep televisie:

- vanaf 1957 representatieve selectie van wedstrijden en losse items;
- vanaf 1980 steeds meer complete uitzendingen (vanaf 1989 in de vorm van zendlijnregistraties);
- vanaf 2006 volledige automatische digitale instroom (born digital).

Publieke omroep radio:

- vanaf 1930 losse wedstrijdregistraties en items;
- vanaf 2001 ook complete uitzendingen NOS Langs de Lijn;
- vanaf 2014 volledige automatische digitale instroom (born digital).

Commerciële televisie:

- periode 1989-2005: incidentele programmaselectie;
- vanaf juli 2005 representatieve programmaselectie uit zenderpakket NEP (RTL4, RTL5, RTL7, SBS6, NET5 en Veronica).

Papier:

- logboeken NOS;
- foto's sportredacties en -programma's, bijvoorbeeld van decors (digitaal beschikbaar);
- sportkatern kranten, tijdschriften en speciale bijlages (Perscollectie).

Objecten:

- sportgerelateerde objecten, zoals de gele motorhelm van Tour de France-verslaggever Theo Koomen.

Collectiestrategieën

Mediapersoonlijkheden & makers:

- oeuvre van belangrijke sporters en sportjournalisten, media-uitingen van en over nationale sporticonen;

Media-events:

- media-coverage van belangrijke nationale en internationale sportevenementen ('grote' tv-sporten, Olympische A-sporten, Nederlandse folklore/karakteristieke sporten);

Kenteringen:

- veranderingen in opname-, uitzendtechniek en vormgeving; aanpassingen in de sport onder invloed van de media (accommodaties, materialen, spelregels);

Prijswinnende producties:

- sportjournalistieke prijzen (Theo Koomen Award, Herman Kuiphof Trofee) en algemene prijzen voor sportjournalisten (Nipkow, TV-Beeld);

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

- NOS-materiaal uit de periode circa 1970-1990 (ontbreekt vanwege oprichting eigen sportarchief door NOS);
- belangrijke wedstrijden en mo-

menten uit de Nederlandse

sportgeschiedenis na 1995 die zijn uitgezonden door commerciële zenders;

- webvideo (waaronder webcontent publieke omroep, e-sports, breedtesport, sportbeleving);
- podcasts.

Foto: Helm van Theo Koomen.

Bron: collectie Beeld en Geluid

4. INFOTAINMENT

Dit domein omvat mediaproducties waarin:

- informatie toegankelijk wordt gemaakt door die te verpakken in of met amusement;
- verhalen vaak georiënteerd zijn op mensen en met name beroemdheden;
- zowel visueel als qua toon nadruk wordt gelegd op sensatie en emoties.

Onder infotainment vallen human interest-producties: praatprogramma's, programma's met populairwetenschappelijke informatie, reality-tv, consumentenprogramma's, culinaire programma's, hobbyprogramma's, lifestyleprogramma's, magazines, mediaprogramma's, serviceprogramma's, showbizzprogramma's en weblogs of -video's. Programma's die één specifiek onderwerp behandelen vallen onder andere domeinen: zo valt praatprogramma *Voetbal International* onder het domein 'sport'.

Huidige collectie

Publieke omroep televisie:

- vanaf 1957 vooral losse items, maar ook complete telerecordings;
- vanaf 1980 steeds meer complete uitzendingen;
- vanaf 2006 volledige automatische dagelijkse instroom.

Publieke omroep radio:

- voor 1947 incidentele opnames;
- vanaf 1947 oprichting Historisch Archief met toen belangrijk geachte opnamen;
- vanaf 2002 integrale opnames van Radio 1 en Radio 5;
- vanaf 2014 Volledige automatische dagelijkse instroom.

Commerciële televisie:

- periode 1989-2005: incidentele programmaselectie;
- vanaf juli 2005 representatieve programmaselectie uit zenderpakket NEP (wisselende samenstelling, maar sinds 2016: RTL4, RTL5, RTL7, SBS6, NET5 en Veronica).

Commerciële radio:

- periode 1989-2005: incidentele programmaselectie;
- vanaf 2010 representatieve selectie van radio-uitzendingen van commerciële omroepen.

Webvideo:

- voor 2008 incidentele selectie;
- vanaf 2008 worden video's geselecteerd;
- vanaf 2015 worden er afspraken gemaakt met makers over het gebruik van hun werk.

Papier:

- vanaf einde 19e eeuw: representatieve selectie van populaire tijdschriften (Perscollectie);
- diverse bijlages van kranten en tijdschriften vallen onder infotainment (Perscollectie);
- foto's van het maken van infotainmentproducties van de NPO.

Objecten:

- incidentele decors en rekwisieten van de infotainmentproducties van de NPO.

Collectiestrategieën**Kenteringen:**

- veranderingen in de productie van infotainment: van grote mediabedrijven naar kleinere makers met andere verdienmodellen en daarvoor andere vorm en inhoud;
- mediapersoonlijkheden: bepaalde mediamakers waren in hun tijd beeldbepalend voor het infotain-

ment. Hun werk, en de context ervan, ruimhartiger verzamelen.

Hotspots:

- producties rondom grote historische gebeurtenissen, hoe werd de combinatie van informatie met amusement gemaakt.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

De grootste lacune bevindt zich voornamelijk online: podcasts (ook van de NPO), YouTube-kanalen en blogs. Radio- en televisieprogramma's van de commerciële omroepen, dat wil zeggen buiten het door NEP geleverde zenderpakket.

Henk van Dorp presenteert Barend en Van Dorp met blauw oog nadat een Hell's Angel hem in de studio aanviel. Frits Barend en Henk van Dorp boden op tv excuses aan voor verkeerde berichtgeving over de motorclub. RTL4, 20-12-2000.

Still: Barend & Van Dorp, RTL, 27 april 2000.

Bron: collectie Beeld en Geluid

5. ONDERWIJS EN EDUCATIE

Dit domein omvat:

- mediaproducties met een educatief of instructief karakter die bedoeld zijn voor het onderwijzen en leren binnen én buiten schoolse omgevingen;
- maar ook programma's uit de domeinen Documentaire en Nieuws en Actualiteiten. Die worden veel gebruikt door leerkrachten, ook al is het materiaal niet specifiek ontwikkeld voor onderwijsdoeleinden.

Huidige collectie

- NOF-films voor in de klas (periode 1918-1965).
- Schoolradio en -TV (1928- 2010).
- Populair-wetenschappelijke omroepprogramma's, (2010 - huidig).
- Tijdschriften over onderwijs jaren '60: 'NCRV schoolradio', 'Onderwijs en media', 'Televisie en Onderwijs'.
- Objecten: oa. poppen uit SchoolTV, Teleac/NOT series, maquettes van sets van educatieve programma's, logo's programma's en omroepen.
- Teleac cursusmateriaal bestaande

uit lesboeken en AV-dragers (LP, cassette, CD, Video).

- Omroepknipselarchief: NOT schoolarchief, Open School, Schoolradio, onderwijs en media.
- Webvideo: relevante NPO kanalen en populaire onderwijsprofessionals.
- Persmuseum-lespakket voor Nieuws in de klas (cartoons in de klas).

Collectiestrategieën

- Makers: oeuvre van makers die een eigen stempel of educatieve programma's hebben gezet.
- Kenteringen: veranderingen in formeel leren en de rol van AV-materiaal en games in die kentering. Lesvideo van leraren; flipping the classroom, MOOC's, gamification, Augmented and Virtual reality-lesmateriaal; beëindiging Teleac/NOT en SchoolTV.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes

- Webbased video's gericht op formeel leren zoals : Beeldbank clips en Clipphanger NTR, programmaserie "... in de Klas", Basta! Van AT5 (nu offline), Canonclips Entoen.nu / Canon van Nederland, Leerlingen voor leerlingen, lesvideo's door onderwijsprofessionals;
- Webbased video's gericht op informeel leren: online video-cursussen en tutorials;
- Educatieve Games zoals Scula;
- Podcasts gericht op vakgebieden, onderwijsontwikkelingen en beroep van de docent: bijvoorbeeld Heisessie (BNR) over gamification, Kennisnet, Edupreneur, Ondermediadoctoren;
- Verder onderzoek naar succesvolle educatieve programma's op de commerciële (jeugd) zenders. Een voorbeeld van een Nederlandse educatieve productie is "2 kleine kleutertjes" op RTLTelekids.

Pop van Karbonkel uit het programma Ik Mik Loreland (leren lezen en schrijven 'jaren 90). Pop was zo eng dat montage van serie en later ook de pop zelf is aangepast. In 2015 is zelfs een documentaire gemaakt over dit 'jeugdtrauma'.

Foto: Pop van Karbonkel uit het programma Ik Mik Loreland.

Bron: collectie Beeld en Geluid

PIJLER II: CULTUUR EN ENTERTAINMENT

6. AMUSEMENT

Dit domein omvat:

mediaproducties die dienen ter verstrooiing en vermaak, zoals:

- genres van audiovisuele -producties: improvisatie, quiz, reallifesoap, show, showbizz-programma, spelprogramma en talentenjacht.
- scripts, draaiboeken en foto's van amusementsprogramma's.
- objecten die onlosmakelijk met een amusementsprogramma verbonden zijn, zoals rekvisieten of promotiemateriaal.

Huidige collectie

- Publieke omroep radio. Vanaf de jaren 30 beperkt (fragmenten en losse items). Vanaf de jaren 70 complete uitzendingen in de Weken Nederlandse Radio. Vanaf september 2006 complete uitzendingen (representatieve selectie) en sinds 2014 de volledige program-

mering van alle NPO-zenders.

- Publieke omroep televisie. Tot 1990 beperkt; beginjaren vooral fragmenten, jaren 60 en 70 vaker complete uitzendingen d.m.v. telerecording. Vanaf 1990 representatieve selectie, vanaf september 2006 de volledige programmering van NPO 1,2 en 3. .
- Commerciële televisie. Incidentele selectie van 1989-2005. Vanaf juli 2005 representatieve selectie uit het zenderpakket zoals dat contractueel wordt geleverd door NEP (nu bestaande uit RTL 4, RTL 5, RTL 7, SBS 6, NET 5 en Veronica).
- Online: Incidentele selectie van webvideo's vanaf 2008. Incidentele selectie van websites vanaf 2012.

Collectiestrategieën

- Mediapersoonlijkheden & makers: een representatief beeld van het oeuvre van belangrijke bedenkers en makers van amusementsprogramma's.

- Kenteringen: een goed beeld schetsen van ontwikkelingen en innovatie.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

- Radio publieke omroep: volledige programma's uitgezonden voor september 2006.
- Televisie publieke omroep: programma's uitgezonden voor 1990.
- Televisie commerciële omroepen: amusementsprogramma's uitgezonden door overige commerciële zenders en video-on demand platforms.
- Webvideo: video's van populaire makers.
- Objecten: decors en rekwisieten van populaire en beeldbepalende programma's.

Foto: Moffenzeef.

Bron: collectie Beeld en Geluid

7. ANIMATIE

Dit domein omvat:

- animatiefilms en -series uitgezonden door de publieke omroep en een kleine collectie professioneel gemaakte animatiefilm;
- objecten die het verhaal vertellen van de vervaardiging van animatie.

Huidige collectie

- Professioneel gemaakte animatiefilms, naast speelfilms ook toegepast werk. De oudste animaties in de collectie dateren uit de jaren 20 en 30. Publieke omroep o.a. kinderprogramma's Alfred J. Kwak, Woezel en Pip, Nijntje, Boes. Online: Incidentele selectie van ongeveer 400 titels, waaronder instructievideo's.
- Objecten: Behalve audiovisuele producties bevinden zich in de collectie ook verscheidene objecten en cameraopstellingen waarmee de animaties werden gemaakt. Zo zijn er tientallen versies van Loeki de Leeuw. Daarnaast zijn er allerlei materialen van diverse studio's (leaders, grafiek voor series en materiaal van o.a. de Smurven

via Chanowski). Ook is er een zeer grote vroege animatie-montagetafel en computer die in delen in het depot ligt.

Collectiestrategieën

- Makers: een representatief beeld van het oeuvre van een beperkt aantal animatiefilmers.
- Kenteringen: Inzichtelijk kunnen maken van veranderingen en verschuivingen in het domein, focus op vorm en techniek. Verschillende technieken: klei-animatie, stop-motion, digitale animatie.
- Prijswinnende animatiefilms- of series (voor animatiefilm in afstemming met EYE).

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

- Omroep Leaders (vaak korte animatie).
- GIFs: in het bijzonder de GIFs gemaakt met ons eigen archiefmateriaal

ANNA & BELLA

Stil: Anna & Bella, Børge Ring, 1984.

Bron: collectie Beeld en Geluid

8. DOCUMENTAIRE

Dit domein omvat:

- documentaire film;
- op radio en televisie uitgezonden documentaire;
- webdocumentaires.

Huidige collectie

- Film: veel documentaires van bekende makers en producenten vanaf begin 20e eeuw, zoals Willy Mullens, Haanstra, Polygoon Filmfabriek, Filmfabriek Hollandia;
- Publieke Omroep televisie: tot 2006 representatieve selectie. Vanaf 2006 compleet;
- Alle documentaires gefinancierd met steun van het Mediafonds sinds 1988;
- Publieke Omroep radio: tot 2014 representatieve selectie. Vanaf 2014 compleet;
- Commerciële omroepen: een beperkte selectie;
- Internetdocumentaires: sinds 2007 incidenteel.

Huidige collectie

- Mediamakers: oeuvre en biografie van enkele belangrijke documen-

tairemakers;

- Kenteringen: veranderingen in opnametechniek, vormen van distributie/vertoning, vormgeving en manieren van verhalen vertellen; online, webvideo, interactieve documentaire, multimediale longreads;
- Prijswinnende en gesubsidieerde producties, onder andere van het NPO Fonds, Gouden Kalveren, Emmy's en IDFA Awards.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

- Niet in het archief opgenomen documentaires van uitgezonden door de publieke omroep;
- Prijswinnaars en genomineerden, bijvoorbeeld van het IDFA of prijswinnende Nederlandse documentaires op buitenlandse festivals;
- Ontbrekende titels, door Mediafonds gefinancierd, maar alleen uitgezonden op lokale en/of regionale zenders; nieuwe vormen van documentaire: o.a. webvideo, VR, AR, 3d, interactieve webdocumentaire, podcasts.

Still: Vloggers?!, Alwin Ritstier/Saske de Schepper (Vet gezellig), 2017.

Bron: collectie Beeld en Geluid

9. DRAMA

Dit domein omvat:

- mediaproducties waarin acteurs op basis van een scenario of script fictieverhalen vertolken. Dit kan in de vorm van een single play of als serie, eventueel miniseries, in vaste blokken of opeenvolgende episodes. Ze kunnen zijn geproduceerd voor radio, televisie of internet;
- speciaal voor tv gemaakte registraties van toneeluitvoeringen;
- objecten gebruikt bij de totstandkoming van dramaproducties.

Huidige collectie

- Het complete radio- en televisiedrama van de Nederlandse publieke omroepen vanaf 2006.
- Een representatieve selectie van drama op YouTube (en eventuele andere online kanalen).
- Een representatieve selectie van het radiodrama tot 2006.
- Een representatieve selectie van het televisiedrama tot 2006. Op langlopende series (soaps en comedy) is veelal een selectie toegepast. Afgeronde series zijn in de meeste gevallen compleet.

- Een zeer beperkte selectie van het televisiedrama van de Nederlandse commerciële zenders. Van een reeks of seizoen worden ten hoogste enkele voorbeeldafleveringen op browsekwaliteit opgenomen.
- Objecten/papier: scripts, ontwerpen, plakboeken (o.a. van Ko van Dijk), kostuums en iconische decorstukken, zoals de bank uit *Zeg 'ns Aaa*.

Collectiestrategieën

- Mediapersoonlijkheden & makers: een representatief beeld van het oeuvre van belangrijke makers en acteurs.
- Kenteringen: zowel die van het maakproces (innovatie en techniek) als de vorm (bijvoorbeeld webseries).
- Prijswinnende en gesubsidieerde producties (o.a. NPO Fonds).

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

- web-only series
- drama content van on demand zenders (zoals de serie *Brussel* van KPN)

Foto: Schoenen van Pipo de Clown.

Bron: collectie Beeld en Geluid

10. GAMES

Dit domein omvat:

- born digital, interactief audiovisueel materiaal dat een dominant spelelement bevat en op een computer (in welke vorm dan ook) wordt geconsumeerd;
- 'gamevideo's' of Let's Play video's, waarin (veelal) jongeren computergames spelen of games become mentariëren.

Huidige collectie

- In ontwikkeling. Eind 2016 een aantal games van Radarsoft (jaren 80) en Davilex (jaren 90) geacquireerd. De collectie is in 2017 aangevuld met games van ANMA, Epic MegaGames, RANJ, Team Hoi en MSX-Club West-Friesland. In de selectie van YouTube kanalen is ook een aantal Nederlandse gaming YouTubers geselecteerd. Op deze manier zullen gameplay video's van de meeste populaire games voorbij komen en instrumenten in het archief.

Collectiestrategieën

- Dwarsdoorsnede: in 2018 is de Nederlandse gamescanon gelanceerd waarbij input van experts en het publiek is betrokken;
- Prijswinnaars en genomineerden voor prijzen: bijvoorbeeld Dutch Game Awards, maar ook buitenlandse awards;
- Mediapersoonlijkheden: Bekende YouTuber's of Twitchers met een gamekanaal;
- Makers: belangrijke game-ontwikkelaars, -designers en -componisten.
- Kenteringen: VR, E-sports, enzovoort.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes

- Games uit de canon acquireren;
- Webvideo en nieuwe fenomenen in webvideo.

Foto: Spellen van Radarsoft.

Bron: collectie Beeld en Geluid

11. KUNST

Dit domein omvat:

- Culturele producties over beelden: de kunst, architectuur, literatuur, film, podiumkunsten en/of digitale kunst. Onder culturele producties vallen ook cabaretvoorstellingen en uitvoeringen op het gebied van dans en toneel/theater. In de antropologische zin omvatten culturele producties vooral onderwerpen rond tradities, rituelen en folklore, waaronder ook oude ambachten, ‘verdwenen’ geluiden, beelden van overgeleverde gebruiken en dergelijke.
- op muziek.
- Een aparte tak wordt gevormd door publieke noch commerciële producties, bijvoorbeeld ‘The one minutes’: dit zijn kunstenaars-filmpjes met een tijdsduur van exact 1 minuut. Het aantal filmpjes is groot (>3.000), maar bestrijkt slechts een relatief korte periode van een aantal jaar.
- Folklore en tradities zijn breed vertegenwoordigd in de collecties: met amateuropnamen, Polygoon en diverse tv-programma’s (zoals Van gewest tot gewest).

Huidige collectie

- Vanaf 2007 worden Nederlandse culturele tv-producties van de Publieke Omroep volledig en geautomatiseerd gecollecteerd. Vanaf 2006 zijn volledige radio-uitzendingen bewaard. Producties uit de hieraan voorafgaande periode zijn deels vertegenwoordigd.
- Wat lokale televisie betreft zijn enkele culturele producties vertegenwoordigd (bijvoorbeeld MTNL), voornamelijk met de focus

Collectiestrategieën

- Een representatief beeld in oeuvre en biografie voor Nederlandse mediapersoonlijkheden en makers.
- Een interessante kentering binnen kunst en cultuur heeft betrekking op de vorm van culturele programma's. Voor beeldende kunst: van hoorcollege-achtige kennisoverdracht (*Openbaar Kunstbezit*) naar praatprogramma (*De Plantage*) naar amusement (*Tussen Kunst en Kitsch*, *Sterren op het Doek*). Voor literatuur: van 'high-brow' literaire programma's naar een toegankelijk item met 'boekentips' binnen een algemeen praatprogramma.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes

- Themakanalen NPO hebben veel cultureel aanbod
- Online video en platforms zoals ARTtube
- Kunst- en cultuurprogramma's van lokale en regionale zenders.

Foto: Pierre Jansen in het programma Kunstgrepen. Foto: maker onbekend, 23 september 1962.

Bron: collectie Beeld en Geluid

12. MUZIEK

Dit domein omvat:

- muziekregistraties op beeld- of geluidsdragers (wasrollen, magneetbanden, grammofoonplaten, CD's en digitale releases);
- muziekprogramma's uitgezonden op publieke en commerciële radio en tv. Zo ook muziekopnamen van het web, al dan niet in de vorm van videobeelden of podcasts.
- objecten, foto's en papier.

Huidige collectie

- De audiocollectie Muziekopnamen Zendgemachtigden (MOZ) met originele, al of niet uitgezonden concert- en studioregistraties. De collectie bestaat uit ruw materiaal.
- De handelsplatencollectie: ruim 200.000 cd's, 60.000 78-toerenplaten, 70.000 45-toeren singles en 115.000 stereo en mono-lp's. Deze collectie was altijd specifiek bedoeld voor de dienstverlening aan de omroepen en bevat daarom ook veel internationale uitgaven.
- De achtergrondmuziekcollectie. Deze collectie omvat muziek die speciaal is gecomponeerd om als

achtergrond te dienen bij televisie- en radioprogramma's, films, spotjes en reclame. Deze collectie bestaat uit 3173 dragers, veelal cd's.

- Muziekprogramma's op radio en televisie. Van de commerciële zenders is een beperkte selectie opgenomen.
- Wasrollen. In het archief bevinden zich 1378 geregistreerde wasrollen met voornamelijk buitenlandse (klassieke) muziekregistraties.
- Objecten. Objecten betreffende muziek, zoals instrumenten de Toeterix, Gouden Platen en merchandise betreffende muziekprogramma's.
- Papier en foto's. Draaiboeken van muziekprogramma's, foto's van musici/muzikanten, orkesten enz.

Collectiestrategieën:

- Dwarsdoorsnede: Jaarlijks voegen we een representatieve selectie van circa 500 Nederlandse albumreleases toe aan de collectie. De collectie moet een afspiegeling zijn van de Nederlandse muziekcultuur.
- Kenteringen: het ontstaan van muziekzenders in de jaren 90 en de komst van YouTube in 2005. Deze ontwikkelingen zijn van grote invloed geweest op de kwaliteit en het bereik van Nederlandse videoclipps.
- Prijswinnende videoclipps en albums.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

- Representatieve selectie Nederlandse videoclipps uit het YouTube-tijdperk
- Handelsplaten: Nederlandse house en hiphop uit de periode 1980-2000, experimentele elektronisch muziek uit de jaren zestig en zeventig, alternatieve popmuziek: kleinere labels en onafhankelijke artiesten, dance vanaf ca. 2000
- In Nederland actieve muziekzenders zoals TMF, MTV en The Box.

Toby Rix met zijn toeterix. Foto: maker onbekend, 15 september 1975.

Bron: collectie Beeld en Geluid

13. NATUUR

Dit domein omvat:

- Mediaproducties waarin de natuur het centrale onderwerp is, inclusief documentaires die door specifieke natuurfilmers zijn gemaakt. Voorbeelden zijn *De nieuwe wildernis*, *De wilde stad* en *Het Wad*. Met uitzondering van producties over de verzorging van huisdieren (zoals *Dierenmanieren*) en genres die onder een ander domein vallen (zoals quizzen en spelprogramma's onder *Amusement*) of een eigen domeinen vormen (zoals Documentaires en Amateuropnamen).

Huidige collectie

- AV-producties: radio- en televisieprogramma's door de jaren heen zoals *Weer of geen weer*, *Vroege vogels*, *Natuur in eigen land*, *De achtertuin van Jan Wolkers* en *Baardmannetjes*.
- Een aantal complete collecties zoals die van natuurfilmer Hugo van Lawick en het online platform *Natuurbeelden*.
- Scripts en draaiboeken van (in het verleden) uitgezonden natuurprogramma's.

Collectiestrategieën

- Kenteringen: films of programma's die nieuwe opnametechnieken gebruiken, bijvoorbeeld inzet van drones
- Prijswinnende natuurfilms of -programma's.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes

- Online aanbod, bijvoorbeeld het YouTube-kanaal van Freek Vonk
- Programma's van commerciële omroepen.

Still: Serengeti Symphony, Hugo van Lawick, 1998.

Bron: collectie Beeld en Geluid

14. RELIGIE EN LEVENSBESCHOUWING

Dit domein omvat mediaproducties waarin:

- (het ontwikkelen van) een visie op het leven of (het zoeken naar) zingeving centraal staan;
- verslag wordt gedaan van kerkdiensten, dagsluitingen, religieuze uitingen en esoterische rituelen, filosofische overwegingen en andersoortige producties die zich richten op een bepaalde levens-overtuiging of religieuze opvatting;
- gesprekken, discussie over of vanuit een bepaalde levensbeschouwelijke grondslag;
- film uit het genre klooster-, missie- en zendingfilms.

Huidige collectie

- Ruim 27.000 titels/items, hoofdzakelijk uitgezonden door de Nederlandse Publieke omroep.
- Van oudsher kerkdiensten en christelijke vieringen. Later ook aandacht voor andere godsdiensten en levensbeschouwelijke stromingen zoals boeddhisme, hindoeïsme, islam, humanisme.
- Documentaires en talkshows

gericht op levensbeschouwing en/of religie.

- Publieke Omroep televisie: tot 2006 representatief. Vanaf 2006 vlakdekkend via dagelijkse instroom.
- Publieke Omroep radio: vanaf 2014 vlakdekkend, daarvoor: representatief.

Collectiestrategieën

- Media-events uitgezonden op het web.
- Kenteringen: technische veranderingen in het opname en uitzendproces.
- Hotspots: thematische websites van NPO, waaronder religie en levensbeschouwing.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

- Lacunes bevinden zich hoofdzakelijk in producties gemaakt voor het internet en uitzendingen van commerciële zenders.

Still: verslag van het bezoek van paus Johannes Paulus II aan Nederland

Bron: collectie Beeld en Geluid

15. SATIRE

Dit domein omvat mediaproducties waarin:

- geldende waarden, dogma's, taboes en autoriteiten worden bekritiseerd, aangevallen en/of ondergraven;
- kritiek op normen en conventies vaak – maar niet uitsluitend – wordt verpakt met humor;
- impliciet of expliciet wordt aangespoord tot het veranderen van de conventies in de maatschappij.

Huidige collectie

- Ruim 7500 radio- en tv-uitzendingen.
- Publieke omroep (televisie): diverse satirische tv-programma's en theaterregistraties vanaf de jaren 50 van de vorige eeuw. Vanaf 2006 volledige digitale instroom (born digital).
- Publieke omroep (radio): diverse radioprogramma's en theaterregistraties vanaf de jaren 30 van de vorige eeuw. Vanaf 2014 is er een automatische instroom van radioprogramma's van de publieke omroep.
- Honderden satirische periodieken

en tussen de 40.000 en 60.000 originele spotprenten. Vrijwel complete collectie spotprenten van Albert Hahn sr. en Eppo Doeve (Perscollectie).

- Commerciële televisie: incidentele selectie vanaf 1989.
- Webvideo: diverse webvideo's van satirici met ingang van 2015.
- Objecten: diverse kostuums, rekwisieten en andere objecten uit satirische producties.

Collectiestrategieën

- Mediapersoonlijkheden & makers: actief acquireren van werk van beeldbepalende of baanbrekende satirici. Bijzondere aandacht voor websites van populaire satirici en nieuwe mediavormen, zoals memes en deep fake video's.
- Kenteringen: eerste en laatste uitingen van bepaalde satirische producties of makers.
- Prijswinnende producties: winnaars Inktspotprijs (voor beste politieke tekening van het jaar).
- Historische gebeurtenissen (hotspots): satirische producties over historische en/of schokkende gebeurtenissen. En producties die zélf een belangrijke impact hadden

en zelf onderdeel van het nieuws werden.

- Complete collecties: het aanvullen van reeds bestaande grote satire-collecties.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes

- Radio- en tv-programma's die voor de commerciële omroepen zijn gemaakt.
- Satirische websites.
- Satirische memes en andere online vormen.

PIJLER III: AMATEUR- EN BEDRIJFSPRODUCTIES

16. AMATEUROPNAMEN

Dit domein omvat mediaproducties:

- die zijn gemaakt door niet-professionele (betaalde) makers, en
 - handelen over en/of bedoeld zijn voor de familiekring ('de familie-film'), of
 - die gemaakt zijn voor een beperkt publiek ('hobbyfilms'; fictie, animatie of documentaire), of
 - waarin burgers nieuws verslaan en commentaar geven op actuele gebeurtenissen.
- Animatiefilms en fictiefilms, vaak gemaakt voor vertoning binnen de filmclub. Onder andere films van Dick Laan, Emile Brumsteede en Jan van Weeszenberg.
 - Animatiecellen (tekeningen), oorkondes en prijzen van producties en filmers.
 - Gesproken brieven.

Huidige collectie

- Het leeuwendeel van de collectie beslaat de periode vanaf de jaren twintig tot en met de jaren tachtig en is hoofdzakelijk op film vastgelegd.
- Familiefilms vanaf de jaren twintig (bijvoorbeeld familie Jos Huygen of films uit Nederlands-Indië) tot vloggende families nu (bijv. de Bellinga's op YouTube).

Collectiestrategieën

- Makers: oeuvre van belangrijke amateurfilmers.
- Kenteringen: veranderingen in de filmpraktijk of opnamepraktijk, zoals geluid of kleur in film.
- Hotspots: gethematiseerd verzamelen van materiaal rondom belangrijke historische gebeurtenissen en periodes zoals Nederlands-Indië of kraken in de jaren 70 - 80.
- Prijswinnende producties: NOVA, UNICA, scholierenfestivals.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

- familiefilms en hobbyfilms vanaf de videotijdperk (midden jaren tachtig);
- vanaf het internet / smartphone;
- familiefilms en hobbyfilms van Nederlanders met diverse culturele achtergrond.

VOORBEELDEN VAN BIJZONDERE ITEMS:

Oudste item: Pim's kwajongensstreken (Dick Laan, 1918)

Iconisch / collectief geheugen: bevrijdingsfilms, World Jamboree 1937 Vogelenzang (W. Kuyck)

Bijzonder object: oorkonde Dick Laan van zijn filmvrienden voor eerste Nederlandse amateurfilmer

Recente acquisitie: collectie J. M. Le Grand, 43 films uit de jaren 1930 (Nederlands-Indië)

17. BEDRIJF EN INDUSTRIE

Dit domein omvat mediaproducties waarin:

- in opdracht van grote landelijk of internationaal opererende commerciële bedrijven, industrieën, brancheorganisaties, zakelijke dienstverleners en vergelijkbare of verwante organisaties wordt geïnformeerd over hun processen, producten of diensten;
- instructies worden gegeven voor medewerkers intern of extern voor gebruikers;
- de publieke opinie over het imago van de organisatie of activiteiten (propaganda/lobby) kan worden beïnvloed.

Huidige collectie:

- Films (o.a. stadsgezichten) uit de jaren 10 en 20 van de 20ste eeuw (Willy Mullens) uit de erfenis van het Nederlands Centraal Filmarchief.
- Films gemaakt werd door de Filmafdeling van de Vereeniging Nederlandsch Fabriikaat (Otto van Neijenhoff, jaren 20 en 30).
- Diverse collecties, waaronder collecties van staatsbedrijven en films

gemaakt door Polygoon: DSM, Van Oord, NS.

- Filmopnamen gemaakt in het voorjaar 1944 van de bedrijvigheid van kamp Westerbork. Deze opnamen staan bekend als de Westerbork-film en is samen met de productiedocumenten van de film, die bij het NIOD liggen, ingeschreven op het Memory of the World Register van UNESCO.

Collectiestrategieën:

- Kenteringen: veranderingen in de doelen en distributie van bedrijfsproducties (bijvoorbeeld verschuiving naar online platforms, opkomst van tutorials en advertorials in eigen beheer).
- Hotspots: productietechnieken en processen; producten; automatisering en robotisering, representatie van een aantal grote en verschillende type Nederlandse bedrijven.

Prioriteiten voor aanvullen lacunes:

- Producties vanaf de videotijdperk (jaren 80)
- Producties online.

Still: Westerbork (1944, Unesco status)

Bron: collectie Beeld en Geluid

18. RECLAME

Dit domein omvat mediaproducties waarin:

- die gemaakt zijn met het oogmerk de verkoop van een product of dienst te bevorderen;
- die zijn gedistribueerd via zowel radio en televisie als bioscoop, alsmede online (transmediale) campagnes en product placements.

Huidige collectie:

- Bioscoopreclames van 1920 tot ongeveer 1990
- Televisiereclame met name tussen 1995 en 2008
- Radioreclames (als onderdeel van uursblok, niet beschreven)
- Online product placement van influencers.

Collectiestrategieën:

- Prijswinnende reclames, zoals Gouden Loeki, Loden Leeuw en ADCN lamp
- Makers / bedrijven
- Complete collecties: televisiereclames.

Lacunes

- Bioscoopreclames na 1990 en de vroege periode
- Televisiereclame na 2008.

Still: Reclamefilmpje van "Van Nelle's koffie", maker onbekend, 1937.

Bron: collectie Beeld en Geluid

PIJLER IV: HET MEDIALANDSCHAP

19. PRODUCTIE- EN DISTRIBUTIECULTUUR

Dit domein omvat:

- Objecten, foto's, interviews en zogeheten 'geschreven' archieven (van de Engelse term 'written archives') die een beeld geven van de productie cultuur binnen mediabedrijven (zoals televisie, radio, omroepproductiebedrijven, individuen) en de manier waarop de producties gedistribueerd zijn naar het publiek.

Huidige collectie

- Ongeveer 20.000 objecten: poppen (bijvoorbeeld Loeki de leeuw), merchandise van omroepen, grafiek (ontwerpen), posters, maquettes van decors en omroepgebouwen, speciale objecten gebruikt voor producties (bijvoorbeeld Toeterix), plakboeken, interne representatie objecten van omroepen (flessen wijn, borden, serviesgoed, cadeau-tjes), decorstukken (onder andere

Lingo, Zeg 'ns Aaa, GTST), kleding.

- Professionele objecten: studio-apparatuur, lampen, microfoons, regieapparatuur, zenders, Idzerda radiocollectie, TV studiocamera's, hengels, Ampex – machines, opnameapparatuur (magneetband, plaatsnijapparaten).
- Fotocollecties van de fotodienst van de publieke omroep, de KIPPA collectie, een verzameling foto's van het Omroepmuseum, foto's uit schenking van personen, foto's van films uit het filmarchief van de RVD.
- Papier: scripts van radiohoorspelen, tv-programma's, songteksten, logboeken, Journaalteksten, tijdschriften, knipseldossiers persoonlijke archieven van (omroep-) coryfeeën, makers, bestuurders., archieven van media-instellingen, programma's (Andere Tijden), productiedossiers (CRM- films RVD archief). Technische documentatie apparatuur.
- Oral history-interviews met betrekking tot mediaproductie.

Collectiestrategieën:

- Mediapersoonlijkheden & makers: acquireren van persoonlijke archieven van makers na 1995; actieve acquisitie van collecties instituten (zoals omroepen). Oral History om kennis over productieproces te waarborgen.
- Kenteringen: professionele apparatuur (met name digitale tijdperk), actieve acquisitie van gewenste objecten.
- Prijswinnende producties: de prijzen zoals Televizier ring, Nipkow-schijven, et cetera.
- Historische gebeurtenissen (hot-spots): scripts van belangwekkende gebeurtenissen (koninklijk huwelijk, sinterklaasintocht).

Lacunes

- Foto's, (professionele) apparatuur na 2000.
- Productiedossiers / persoonlijke personen na 1995; personen op de Wall of Fame.
- Organisatie-archieven zoals omroepen.
- Documentatie, foto's en objecten interactieve media.

20. MEDIAGEBRUIK EN -RECEPTIE

Dit domein omvat:

- Objecten, foto's, interviews en zogeheten 'geschreven' archieven (van de Engelse term 'written archives') die een beeld geven van de manier waarop media en mediatypen in de breedste zin worden gebruikt en ontvangen door gebruikers .

Huidige collectie

- Een collectie van afspeel- en ontvangapparatuur zoals radio- en televisietoestellen en grammofoons (zoals de Fonografische collectie). Game-consoles of apparatuur nodig voor het spelen van games;
- Realia als omroepelptjes, persenningen, asbakken, borrelglazen, pennen en (andere) merchandise objecten;
- Fotocollecties van (consumenten) apparatuur en mediagebruik;
- Papieren archieven van reacties op mediagebruik of specifieke programma's; reflecties op de media in het algemeen en op specifieke media-uitingen, zoals de boeken, brochures, vaktijdschriften, rapporten en naslagwerken in de

bibliotheek van Beeld en Geluid over mediageschiedenis;

- Oral history-interviews met betrekking tot mediagebruik en mediareceptie;
- Onderzoeken en data, zoals kijkcijfers.

Collectiestrategieën:

- Kenteringen: onderzoek naar automatisch instromen kijk- en luisterreacties in sociale media. Verzamelen kijk- en luisterreacties via mail/papieren post.
- Fotocollecties mediagebruik, in samenwerking met crowd.
- Oral history over mediagebruik.

Lacunes

- Reacties van kijkers (kijkersbrieven) over (spraakmakende) programma's.
- Bewaren van de reacties op sociale media.
- Reacties van gebruikers op de digitale en interactieve media (zoals gamesfora) die inzicht geven in de manier waarop gebruikers medium willen gebruiken en de interactie tussen gebruikers.
- Foto's over het gebruik van digitale media.

Speldoorn, 28 Januari '69

2815

Mijne Heren,

Wat de V van Vara bedekend, weet ik niet, maar na de uitkredingen over Indonesië, kon ik het wel len noemen, vuilspuiterij. Voor iemand die weer eens volop in het daglicht wil staan, moet zeker naar deze omroep gaan, want als het er omgaat om mensen te beledigen, dan hebben ze alles op rij en maar in de handen wrijven, dat ze het weer rover gekregen hebben. Voor M. heren, Wigbold, Postuma en Jacobs kan ik niet anders dan minachting hebben. Dat er wel wat gebeurd zal zijn, daar ben ik het mee eens. Nu is voorlag voeren geen gezelschapsspel en dan gebeuren er wel dingen, die niet goed zijn. Maar om nu maar alle militairen op één hoop te gooien, ook onze generaal Spoor, dat is meer dan bar. Gisteravond, heer Wigbold, ontkende M. dat met het in vuile lach, dat de mensen die daar onze militairen zijn, zich wel goed geërgerd zullen hebben. Dan werden niet alleen de levenden, maar ook de gesneuvelde militairen beledigd, want deze laatste groep kan zich niet meer verdedigen, wat de bedoeling is van M. als je om je heen kijkt, dat vrienden, om je heen sneuvelen of wonden afgemaakt, moet je dan zeggen, ga je gang! Heus, ik kan me best voorstellen, dat ze wel eens uit de band sprongen. Houden ze aan de andere kant niets gedaan hebben, daar werd over gezegd. Wat er een andere geregeld over Indonesië, dat er er wisselijk uitgenomen.

Welke vuilspuiterij komt nu af het scherm heren?

Gloagachtend

Foto: Brief naar aanleiding van het programma Zo is het toevallig ook nog 's een keer, 1964.

Bron: collectie Beeld en Geluid

COLOFON

Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, 2019.

Tekst: Tjeerd de Boer, met dank aan Mieke Lauwers

Tekstredactie: Marianne ten Hoedt (Ten Hoedt Communicatie)

Beeldverantwoording: Evelien Wolda

Ontwerp en opmaak: Tice Grafisch Ontwerp, Weesp